

CHUYÊN ĐỀ DON BOSCO

GIA ĐÌNH SA-LÊ-DIÊNG DON BOSCO VIỆT NAM

■ SỨC MẠNH
TUỔI ĐÔI MƯƠI

■ NỖI SỢ
ĐẾN TỪ ĐÂU?

■ CHUYỆN
TỪ MỘT MÙA HÈ

ETHIOPIA
QUÊ HƯƠNG THỨ 2

MẠNH

NHƯ CÂY ĐANG LỚN

TẬP 48

06 & 07
2017

MẠNH NHƯ CÂY ĐANG LỚN

41

40

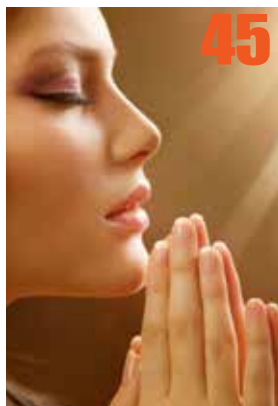
46

36

45

20

TRONG TẬP NÀY

3 LỜI NGỎ

4 GIÁO HỘI

MẠNH NHƯ CÂY ĐƯƠNG SỨC

6 TRANG BẠN TRẺ

CHUYỆN TỪ MỘT MÙA HÈ

8 TIẾP SỨC

10 CHÚNG TA CÓ ĐÔI CÁNH

12 ĐỜI CẦN NHỮNG GIAI ĐIỆU ĐẸP

13 TRUYỀN LỬA CHO 1 TRÁI TIM BĂNG

14 SỨC MẠNH TUỔI ĐÔI MƯƠI

16 BẠN CỦA GIO-AN BOSCO

18 KIỆT TÁC

20 TRANG GIÁO DỤC

CHIẾN THẮNG SỰ CĂNG THẲNG

22 NỖI SỢ ĐẾN TỪ ĐÂU?

24 THIÊN CHÚA TẠO DỰNG

26 BA ANH EM

28 TÔI NỖI GIẬN, VÀ RỒI...?

32 THƯƠNG SAO CHO ĐÚNG

34 BA MẸ CHẴNG THÍCH

BẠN CỦA CON CHÚT NÀO

36 TRANG GIÁO LÝ

VUI SỐNG BÊN NHAU (số 223-230)

38 TRUYỆN TRANH

DON BOSCO

SỰ DỮ CHẴNG CHIẾN THẮNG

40 TRUYỀN GIÁO

ETHIOPIA - QUÊ HƯƠNG THỨ 2

42 THỜ - CHUYỆN

TÌM MỘT HOÀNG TỬ

43 BẢN TÌNH CA - KHI CHỊ KỂ CHUYỆN - ĐỜI EM SẼ ĐẦY ẦU LO

44 CÁC THÁNH & ƠN CHUYỂN CẦU

CHÂN PHƯỚC DA COSTA

LM. R. LUKENBEIN & SIMÃO BORORO

45 LỜI CẦU NGUYỆN HẠNH PHÚC

46 BẠN TRẺ TRAO ĐỔI

ĐỨC GIÊ-SU LỊCH SỬ

Lời Ngỏ

Bạn đọc Chuyên đề Don Bosco thân mến!

Những ngày hè đang dần bước đến. Những cô cậu học trò vui vì những ngày nghỉ đầy thú vị, nhưng với các bậc phụ huynh thì là một nỗi lo: “Việc giáo dục có khi nào là “Mùa hè”? Phải làm gì với trẻ trong suốt mùa hè này?”. Trong thời khắc đầu tiên bước vào mùa hè, Chuyên đề Don Bosco tập 48 (tháng 06 & 07.2017) xin gửi đến quý Bạn đọc những suy tư mang tên: Mạnh như cây đang lớn.

Trong các giai đoạn của đời sống, lứa tuổi thanh niên được xem là tuổi dào dạt sức sống, như cây đang lớn; nhưng cây đang lớn vẫn cần một điểm tựa để lớn lên cách mạnh mẽ, thẳng tắp. Chính gia đình là điểm tựa ấy.

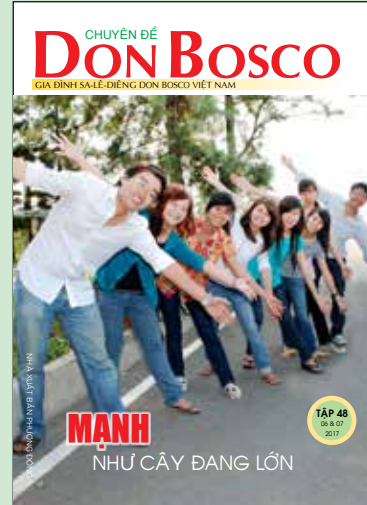
Chuyên đề Don Bosco tập 48 cống hiến cho bạn đọc tâm sự của các bạn trẻ về niềm vui tình bạn, những trải nghiệm về cơ hội biết mình biết người và sức mạnh của ý chí vươn lên của người trẻ, với sự đồng hành của người lớn. Trong chia sẻ về giáo dục, bạn đọc tìm thấy sự đóng góp của gia đình trong việc kiến tạo những giá trị của sự chung sống, sự đồng cảm, hợp tác, đồng trách nhiệm, chia sẻ; sự trưởng thành nhân cách qua các hoạt động “trao ban và sống vì người khác”, qua cách dạy con trẻ biết trao ban.

Cầu chúc những ngày hè vui tươi và bổ ích đến với mọi người.

BAN BIÊN SOẠN

KHÔNG CÓ BẦU
TRỜI Ử DỘT,
NẾU TRÁI
TIM TA TỎA
SÁNG.

C. Churchill

Hình ảnh: Quang Huy & Ngọc Yến, FMA

CHUYÊN ĐỀ
Don Bosco
GIA ĐÌNH SA-LÊ-DIÊNG DON BOSCO VIỆT NAM
BAN TRUYỀN THÔNG SA-LÊ-DIÊNG
06 & 07.2017 • TẬP 48

BAN BIÊN SOẠN

Trưởng Ban Biên Soạn

Lê An Phong SDB

Biên Soạn Viên

Nguyễn Văn Am SDB

Phạm Văn Chính SDB

Hoàng Ngọc Yến FMA

Cộng Tác Viên

Ngọc Tâm FMA	Hồng Anh
Quỳnh Anh FMA	Phạm Huy
Diễm Hương FMA	An Bình
An Phong SDB	Tùy Phong
Huy Khiêm SDB	Ngọc Bích FMA
Quốc Khanh SDB	Thanh Huyền
Nhật Tâm	Thị Quyên FMA
Ngọc Diệu	Kim Hạnh FMA
Hương Linh	Viên Thu

Trình Bày

Văn Chính SDB

Hình Ảnh

Quang Huy & Ngọc Yến FMA

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Giám đốc - Tổng biên tập: Quang Thắng
Biên tập nội dung: Lê Đăng Khâm
Sửa bản in: Đăng Khâm
Bìa: Văn Chính SDB
In 3.000 bản khổ 20,5x27,0cm
tại Công ty TNHH MTV Lê Quang Lộc
161 Lý Chính Thắng, P.7, Q.3, TP.HCM
Số xác nhận đăng ký xuất bản: 59-2017/CXBIPH/24-11/PD
Cục Xuất bản, In và Phát hành ký ngày 10.01.2017
Quyết định xuất bản số: /QĐ-NXBPD, ngày 2017
In xong và nộp lưu chiểu quý II năm 2017
ISBN: 978-604-63-2355-6

Liên Lạc

Thư từ và bài vở xin gửi về
địa chỉ email:
truyenthongsdb@donboscoviet.net

NHÌN VÀO TUỔI TRẺ, CHÚNG TA LUÔN NGHĨ ĐẾN MỘT CÂY ĐƯƠNG SỨC. HỌ LỚN LÊN, VƯỜN RA TỚI MỌI NGÓC NGÁCH CỦA THẾ GIỚI, TỰA NHƯ “CÀNH LÁ XUM XUÊ, NHÁNH VƯỜN DÀI TỚI PHÍA ĐẠI DƯƠNG” TỪNG NGÀY. TUY NHIÊN, CHỈ THỂ MÀ THỜI THÌ CHƯA ĐỦ. CÂY ĐƯƠNG SỨC CÒN PHẢI SINH HOA TRÁI. MỖI LOẠI CÂY CÓ NHỮNG HOA TRÁI RIÊNG THEO LOẠI CỦA MÌNH. TRÁI TRẮNG CHÚNG TỔ CÂY ĐÃ SUNG MẢN. TRÁI LẠ, KHÔNG SINH HOA TRÁI, CÂY TỐT TƯƠNG HÌNH NHƯ VẪN THIẾU MỘT CÁI GÌ ĐÓ. CHÍNH VÌ THẾ, CHÚA GIÊSU NÓI ĐẾN VIỆC Ở LẠI TRONG NGÀI, TRƯỞNG THÀNH VÀ SINH HOA TRÁI.

nhưng đâu là hoa trái mà thế giới đang cần nơi tuổi trẻ hôm nay?

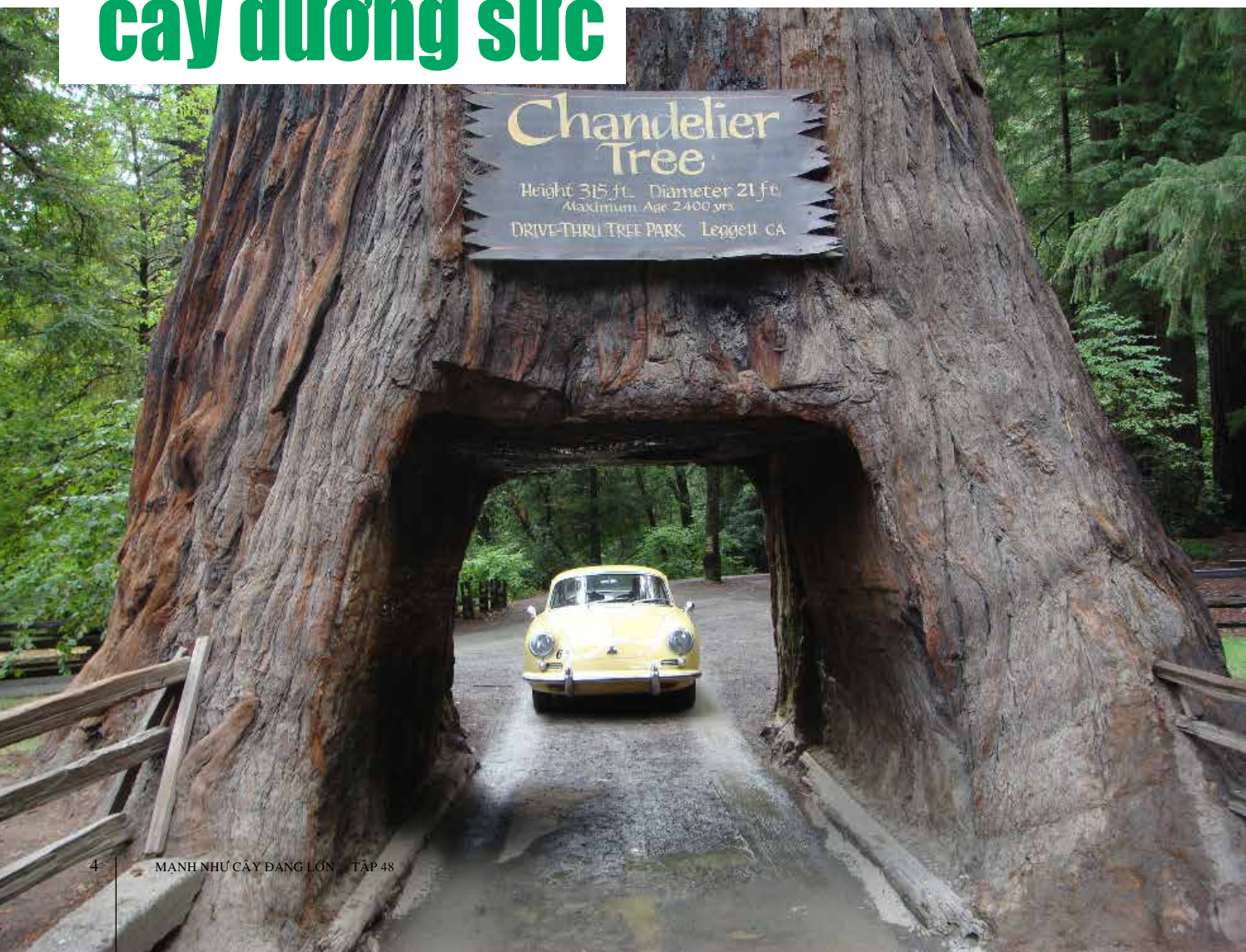
Nhiều khi chúng ta nghĩ rằng thế giới cần những người trẻ giàu có, thành đạt. Có thể lắm, nhưng không hẳn, vì nếu vậy chỉ được một số ít người thôi. Không! Sức sống tuổi trẻ mà thế giới cần phải ở điều khác cơ bản hơn nhiều. Điều gì vậy? Đức Thánh Cha trả lời như sau: *“Chúng ta không muốn ‘những người trẻ uỷ mị’, hăm hăm, không thể nói ‘vâng’ hoặc ‘không’.* Chúng ta không muốn những người trẻ mau mệt, mau chán, với khuôn mặt chán chường. Chúng ta muốn những người trẻ mạnh mẽ, đầy hy vọng và sức mạnh”. Đức Giê-su nói: *“Phúc cho những ai có tinh thần nghèo khó”.* Ngài không nói: *“Phúc cho những người giàu, làm ra nhiều tiền”.* Đức Giê-su không nói: *“Phúc cho những ai an nhàn”*, nhưng đứng hơn: *“Phúc cho những ai chịu khổ vì nỗi khổ của người khác”.*

Những nghĩ suy đó thật khác lạ phải không bạn? Đó là dấu chứng của cây đương sức. Đó là dấu chứng của sức mạnh, tuổi trẻ đích thực.

Bài viết:

VĂN AM SDB

mạnh như cây đương sức

Bạn sẽ hỏi tôi về một thí dụ cụ thể. Có muôn vàn gương lành trong cuộc sống, miễn là bạn đừng đeo kính đen để nhìn cuộc đời. Bạn hãy mang lấy cặp kính hồng để ánh nhìn của bạn đổi mới, sáng tươi. Có bao giờ bạn đã thấy một người trẻ dẫu một người già lão qua đường chưa? Có khi nào bạn thấy một người trẻ âm thầm dọn sạch môi trường sau những lễ hội chưa? Không vì lời khen, cũng chẳng vì tiền lương? Chẳng lẽ bạn chưa nhìn thấy những người trẻ hy sinh những ngày tươi sáng của mình để tình nguyện đi vào những miền nghèo khổ nhất? Quanh ta có biết bao vẻ đẹp tuyệt vời. Này nhé, có một cô gái tên Liz. Cô tốt nghiệp, có thể kiếm được một việc làm tốt đẹp ở ngoại quốc. Thế nhưng, vì mẹ và bà ngoại bệnh tật, cô đã khước từ mọi thứ để dãi cho mình. Cô đã trở nên một người tồi tệ: Cô trở thành một người tồi tệ cho mẹ và bà ngoại của mình. Cô đã làm thế vì yêu mến các ngài. Cô yêu mến đến độ đóng mọi vai trò trong gia đình mình. Cô đã làm cho mình trở thành mẹ đối với người mẹ của mình, theo cách cô chăm sóc cho bà. Vẻ đẹp tuyệt vời giữa một thế giới đang làm cho mình nên lạnh lẽo vì sự vô cảm!

Tôi rất thích điều Đức Thánh Cha Phan-xi-cô kể như sau: “Một ngày kia, một linh mục nói đùa với cha: “Hãy tiếp tục nói cho người trẻ để làm ồn ào lên. Nhưng sau đó, chúng ta là những người phải thu dọn sạch sẽ”. Vì vậy, hãy làm ồn ào! Nhưng cũng giúp để dọn sạch sẽ. Ba chữ: Làm ồn ào, nhưng từ đó làm nên một việc tốt nữa! Các con nên làm sự ồn ào này: “Sự ồn ào vốn mang chở một tâm hồn tự do, một sự ồn ào mang lại tình liên đới”. Hãy mang lại một tình liên đới cao độ, như mức độ tình yêu cao nhất. Hãy minh chứng yêu thương là có thể được. Hãy ước mơ yêu thương thật đầy. Yêu thương là hoa trái minh chứng cây đương sức tuyệt vời! Thật vậy, “Đức Giê-su dạy họ ước mơ như thế nào, dám ước mơ lớn lao, những điều đẹp đẽ, những điều dẫu xem ra bình thường, lại là những điều làm trái tim nên rộng lớn. Lạy Chúa Giê-su, xin ban cho chúng con sức mạnh, ban cho chúng con một tâm hồn tự do. Xin ban cho chúng con tình yêu và dạy chúng con phục vụ cách nào”. Tâm hồn tự do! Trái trắng tuyệt vời của tuổi trẻ như cây đương sức!

Có nhiều điều đẹp giữa tuổi trẻ hôm nay. Tôi đã gặp những bạn trẻ cùng nhau quyết định cai hút thuốc. Nhỏ mà không nhỏ, bạn à. Thay vì rủ nhau hút thuốc, họ cùng giúp nhau bỏ đi một thói quen không cần thiết song lại từng trói buộc họ. Thật khó khăn biết bao, họ đều cảm nhận. Họ cảm nhận khó khăn lớn lao không phải là những khó khăn bên ngoài. Khó khăn lớn nhất là chinh bản thân mình. Một kinh nghiệm tuyệt vời! họ đã động viên nhau để cùng vượt qua. Cũng vậy, một thiếu niên tên là Manuel. Cậu đã

bị giam cầm. Nhưng sau khi được thả ra, thay vì đi ăn cắp, cậu đã quyết tìm một công việc. Thay vì muốn trả thù, cậu nhìn lên phía trước. “Tôi có thể tiến tới bởi vì trong tình trạng tôi đang sống, thật khó ngay cả nói về một tương lai”. Có biết bao người trẻ ngày nay có cơ hội học tập, ngồi ăn với gia đình mọi ngày, nhưng không lo gì đến những điều cốt yếu. Có bao nhiêu bạn vui hưởng điều này? Nhiều khi ta không trân quý đủ những gì ta đang được hưởng dùng, không do công sức chúng ta. Hoàn toàn do ân ban. Điều ấy là dấu chứng của một tuổi trẻ bắt đầu đang chết dần. Khi cảm thức tri ân suy giảm thì đúng là giống như cây đương sức bị con sâu khoét dần vào tận bên trong.

Vì thế, rất cần lúc này để chúng ta nay cùng cầu xin phúc lành lớn lao: Tự do. Quả thế, “Tự do là tặng phẩm mà Thiên Chúa ban cho chúng ta, nhưng chúng ta không biết tiếp nhận nó làm sao. Chúng ta phải có khả năng có được một tâm hồn tự do, bởi vì tất cả chúng ta biết rằng trong thế giới có rất nhiều sự việc trói buộc và ngăn cản tâm hồn chúng ta được tự do. Sự bóc lột, thiếu những phương tiện sinh sống, nghiện ngập ma túy, buồn phiền, tất cả những điều này tước lột sự tự do của chúng ta. [...] Ta hãy xin có được một tâm hồn tự do có thể nói điều mình nghĩ, có thể diễn đạt điều mình cảm nhận, và có thể hành động theo cách thức mình nghĩ và cảm nhận. Đó là một tâm hồn tự do! Điều chúng ta cầu xin lúc này: Xin ban cho con tâm hồn tự do để con không nô lệ cho những cạm bẫy trong thế giới. Để con không nô lệ cho nét xấu. Để con không nô lệ cho sự tự do sai lầm, mà có nghĩa là làm điều con muốn trong mọi lúc”.

Vậy hãy làm cho tuổi trẻ nên mạnh mẽ và sức sống. Tuổi trẻ mạnh như cây đương sức là tuổi trẻ có khả năng và hết lòng cam kết để thi hành ý tốt lành và nhân hậu của Thiên Chúa trong mọi khoảnh khắc.

**TUỔI TRẺ
KHÔNG CÓ LÝ
TƯỞNG GIỐNG
NHƯ BUỒI
SÁNG KHÔNG CÓ
MẶT TRỜI.**

Belinsky (Nga)

LÝ TƯỞNG CỦA ĐỜI TÔI LÀ
LÀM NHỮNG VIỆC RẤT
NHỎ MỌN VỚI MỘT TRÁI TIM
THẬT RỘNG LỚN.

Maggy

Bài viết:
AN PHONG SDB

chuyện từ một MÙA HÈ

ÁCH ĐÂY GẦN MUỐI NĂM RỒI, NHƯNG TÔI VẪN NHỚ VỀ MỘT TRẢI NGHIỆM MÙA HÈ NƠI XỨ TÂY. MÙA HÈ ĐÓ ĐÃ CHO TÔI VÀI KINH NGHIỆM THÚ VỊ CŨNG NHƯ ĐỂ LẠI TRONG TÔI NHỮNG TRẦN TRỞ VỀ GIÁO DỤC GIA ĐÌNH MÀ TÔI ÍT CÓ DỊP CHIA SẺ VỚI MỌI NGƯỜI, NHẤT LÀ VỚI NHỮNG ANH CHÀNG VÀ CÔ NÀNG LÀ “CON MỘT” ĐƯỢC CUNG CHIỀU TRONG GIA ĐÌNH.

Câu chuyện thứ nhất liên quan đến một cậu bé học lớp 7. Năm đó, cậu được mẹ dẫn đến với nhóm trẻ mà tôi đang trông coi. Đó là những em học sinh hay là các bạn sinh hoạt trong các Nguyễn xá. Lúc ấy chúng tôi đang chuẩn bị cho các em đi trại hè. Thường thì các cô cậu nhóc tự chuẩn bị mọi sự, từ đồ dùng cá nhân cần thiết đến các thú linh tinh khác cho một đợt trại khoảng một tuần lễ. Cô cậu nào cũng biết thứ gì cần đem theo và giữ gìn cẩn thận các đồ dùng cá nhân của mình.

Anh bạn lớp 7 nọ nhập vào nhóm trẻ của tôi có thể nói là thuộc loại “gà công nghiệp”, vì so với các bạn khác, anh ta chậm hẳn, phải tìm cách hoà nhập nhiều. Buổi lên đường, cậu nhóc mang theo một va-li đồ dùng “khủng”, kéo lê ì ì ạch trên sân. Khi đến nơi ở lại của nhóm cho tuần trại hè chung, chúng tôi xếp mọi sự vào phòng ngủ, cùng nhau xem lại nhà vệ sinh, phòng tắm...

Mọi sự ban đầu thật ngăn nắp, sạch sẽ. Ngày hôm sau, đảo một vòng qua khu nhà vệ sinh, tôi thấy vài bộ áo quần vắt lán lóc trên nền nhà tắm. Hối han, chẳng thấy một bạn nào lên tiếng. Ngày hôm sau, cảnh cũ lại tiếp diễn. Tôi thăm dò và biết đó là áo quần của anh bạn lớp 7 đặc biệt kia. Trong va-li của cậu nhóc, bà mẹ đã xếp sẵn các gói áo quần trong các túi ni-lon và ghi ở bên ngoài “Thứ hai”, “Thứ ba”... nghĩa là mỗi ngày cậu chỉ cần lấy túi ni-lon, mở ra và cứ thế mà thay đồ mới, còn đồ cũ thì vất lại nơi đâu tùy ý.

Ngày về, cậu ta chỉ còn độc một bộ đồ trên người và cái va-li to trống rỗng. Mọi thứ đã bị bỏ lại ở sọt rác. Cậu nhóc cũng chẳng tỏ vẻ tiếc nuối gì, nói đúng hơn là cậu chẳng quan tâm đến điều đó. Xe về đến sân nhà, bà mẹ chạy lại hỏi tôi về đồ đạc của cậu quý tử. Tôi bảo rằng mọi thứ đã bị quăng vào sọt rác rồi. Bà

trách tôi sao không... giữ lại đồ giúp cậu con trai yêu quý của bà. Tôi ngán ngẩm không biết phải nói làm sao cho bà hiểu rằng sự chăm sóc quá mức của bà đã khiến cho cậu con đang trở thành “gà công nghiệp”. Thật khó mà làm cho người ta hiểu và chấp nhận sai lầm rằng có khi vì nhân danh tình thương, chúng ta lại muốn trói buộc người khác với mình mà không cho họ vươn lên trong tự do và trách nhiệm.

Câu chuyện thứ hai xảy ra sau đó vài tuần, khi tôi gặp một cô gái tuổi đã ngoài ba mươi sau một thánh lễ sáng Chúa nhật tại một cộng đoàn nữ tu. Cô gái đầu bù tóc rối, áo quần xộc xệch, giày dép mỗi chiếc mỗi đàng. Ban đầu nghĩ cô ta bị... tâm thần, nên tôi không dám nói chuyện. Nhưng sau, qua mấy lời trao đổi, mới biết cô ta đang là nhân viên bán hàng ở một siêu thị và hiện tại cô đang trải qua một giai đoạn khó khăn về tâm lý. Cô vốn là con gái một, sống với mẹ cho dù đã lớn tuổi. Bà mẹ mới qua đời, không lâu, khoảng ba tháng. Trước đó, ở nhà, bà mẹ là người đi chợ, nấu ăn, giặt ủi... Cô con gái chỉ biết đi làm về, và mọi sự ở nhà có mẹ lo! Bà mẹ vì chỉ có một cô con gái yêu duy nhất nên sẵn sàng làm tất cả mọi sự trong nhà mà cũng không nghĩ rằng con gái mình cần phải làm một tí việc nhà. Khi bà lâm bệnh và qua đời đột ngột, cô con gái phải chịu cảnh hụt hẫng mà cô chưa bao giờ nghĩ tới. Cô thấy rối bời vì không biết phải làm công việc trong nhà, dọn dẹp, thu xếp mọi sự bắt đầu từ đâu. Cô luôn miệng nói: “Giá như mẹ còn sống!”.

Tôi chia buồn với cô gái, nhưng thầm nghĩ cô phải sống làm sao cho khôn lớn, bởi nếu như người mẹ vẫn tiếp tục bao thầu hết mọi việc vì thương con gái, thì làm sao cô có thể đứng vững và bước đi trên đôi chân của mình? Cô chẳng còn trẻ nữa, thế nhưng cô vẫn chỉ là một đứa trẻ con...

Trong một thoáng để mùa hè trở lại tâm trí mình, tôi chợt nghĩ: Ai đó trong chúng ta cần phải đi xa. Ai đó trong chúng ta có thể mất mẹ. Ai đó trong chúng ta sẽ phải ngồi mà than khóc bây giờ và có thể về lâu về dài nữa, bởi vì mình còn thiếu nhiều điều trong cuộc sống: Thiếu trưởng thành, thiếu nhiệt huyết, thiếu chuẩn bị, thiếu tâm nhin, thiếu tự tin, thiếu can đảm... Tuổi trẻ có lẽ là cơ hội để mình còn thời gian mà chuẩn bị và bù đắp. Không biết bạn có nghĩ vậy không?

Chúc bạn mùa hè lên đường phấn khởi và ra đi vui vẻ với hành trang tuổi xuân của mình ■

CON MUỐN GIỐNG BA

Con trai tôi sinh ra trong một thế giới bình thường, còn tôi thường phải đi đây đi đó vì có biết bao việc phải làm!

Con trai tôi sớm bắt đầu biết ăn trong lúc tôi còn bận việc chưa về. Con tôi lớn lên nhanh biết bao! Khi lớn lên, nó thường nói với tôi: “Ba ơi, đến một ngày nào đó, con sẽ giống như ba! Khi nào ba trở về nhà thế, hả ba?”. “Con trai à, ba không biết! Tuy nhiên, khi ba trở về, chúng ta sẽ chơi chung với nhau. Nhớ đấy!”.

Khi con trai tôi tròn 10 tuổi, một ngày kia nó nói: “Ba ơi! Cảm ơn ba về trái banh ba tặng con! Ba có muốn chơi cùng với con không?”.

“Con trai, hôm nay không được. Ba bận lắm. Có rất nhiều việc phải làm!”. “Được rồi. Vậy ngày khác, ba nhé!”. Thằng bé chạy đi, miệng cười toét ra và nói: “Con muốn trở thành giống như ba”.

Con trai tôi trở về từ trường đại học. Nó đã là một thanh niên trưởng thành. “Con trai. Ba rất hãnh diện về con. Mau ngồi xuống đi, chúng ta nói chuyện một chút!”.

“Ồ hôm nay thì không, thưa ba. Con bận rồi, ba làm ơn cho con mượn xe nhé. Con cần đi gặp một vài người bạn”.

Rồi tới lúc tôi nghỉ hưu, con trai của tôi chuyển đến một nơi khác sinh sống.

Hôm nay, tôi lại gọi điện cho con: “Chào con trai. Ba gặp con một chút được không?”.

“Ba ơi, con rất muốn, nhưng con đành phải xin lỗi vì con không có thời gian. Ba biết đấy, nào là công việc, nào là mấy đứa trẻ! Tuy nhiên, cảm ơn ba vì đã gọi con. Thật là ngạc nhiên khi được nghe tiếng của ba”.

Trong khi đặt điện thoại xuống, tôi nhận ra một điều rằng bây giờ con trai tôi giống hệt tôi.

Sứ điệp cho bạn

Đi trên mặt nước là một phép lạ. Nhưng bước đi trên mặt đất xanh lá trong thời khắc hiện tại, lòng vừa yêu mến vẻ an bình và vẻ đẹp lan tràn tại đây và ngay lúc này, cũng là một phép lạ đấy.

TIẾP SỨC

Bài viết: **JOS. PHẠM**

**BẠN CHỈ CÓ THỂ MỞ TRÁI TIM CỦA
KẺ KHÁC KHI BẠN MỞ CHÍNH TRÁI
TIM CỦA BẠN.**

Pasquier - Quesnel

Ngày hôm nay đối với nó là một ngày đặc biệt quan trọng, ngày nó được nhận tấm bằng cử nhân đại học sau 4 năm đèn sách vất vả. Khi nó đặt chân đến cổng trường đại học trời vẫn còn sớm: Những tia nắng đầu tiên của ngày mới phản chiếu những đốm sáng của những kẻ lã

đụng đưa, xuyên qua cặp mắt kính dày cộm. Gió đem cơn lạnh buổi sáng ủa về khiến vài tia nắng đầu ngày đành phải ngậm ngùi lặng yên. Nó nhớ lại những ngày tháng gian khổ vừa đi qua: Thật đáng sợ nhưng cũng hết sức hào hùng.

Câu chuyện lòng trải ra từ khoảng 7 năm trước, khi ấy nó còn thơ ngây lắm, và ánh mắt nhìn đời luôn chan chứa niềm hy vọng.

Là một học sinh giỏi của trường, nó trở thành niềm hãnh diện của gia đình. Đã có lúc nó cảm thấy cuộc đời quá đáng sống: Một tấm bằng tốt nghiệp trung học phổ thông loại khá, một mối tình trung học trong sáng chấp cánh cho những ước mơ bay bổng, một ước mơ đầy tự tin trở thành sinh viên của một đại học thuộc loại "có tên tuổi" trong thành phố. Tuy nhiên, mọi sự đã thay đổi nhanh chóng.

Bắt đầu với mối tình đầu tan vỡ. Kinh nghiệm khổ đau đầu đời này như cơn lũ cuốn trôi tất cả. Nó chẳng còn thần trí nào mà học hành, bên cạnh đó, nó phải nhận thêm một cú "nốc ao" nữa khi ba nó làm ăn thua lỗ, nợ nần bao trùm lên gia đình nó như cơn mây đen vần vũ trên bầu trời trước khi cơn bão thịnh nộ ập xuống. Thế đấy, nó đi thi đại học với một ba-lô đầy ắp tâm trạng cùng với một cái đầu trống rỗng. Và kết quả tất yếu đã xảy ra, nó trượt đại học ngay từ vòng gửi xe.

Hoàn cảnh gia đình hiện tại không cho phép nó có cơ hội thứ hai để luyện thi đại học thêm một năm nữa. Thất vọng và chán nản, nó đành

đi theo một ngã rẽ khác, nó bước đi mà không biết tương lai mình sẽ đến đâu. Rồi nó vào làm công nhân với mức lương đủ sống trong một công ty gia công giày dép xuất khẩu. Nó cứ cắm đầu vào làm và làm. Nó chẳng thiết quan tâm đến ai bởi chính bản thân mà nó còn chẳng quan tâm thì nói gì đến người khác?! Nó sống xa cách mọi người và ngay cả gia đình mình. Cuộc sống nó lúc này chỉ còn công việc, không có tiếng cười, chẳng có gì là thơ mộng.

Nhưng rồi, đời vẫn còn dành cho nó nhiều bất ngờ và may mắn. Vào một ngày cuối tháng Giêng, nó tình cờ gặp lại một cô bạn cũ từ thuở cấp 2. Cô bạn này suốt nửa đã không nhận ra nó bởi cái vẻ bất cần, thất thểu hiện nay so với “một thời trẻ trung, sống động” của nó ngày xưa.

Cả hai đã say sưa nói chuyện, như thể chưa từng nói. Như mảnh đất khô lâu ngày gặp cơn mưa đầu mùa, nó cứ để dòng tâm sự tuôn ra ào ạt, và nó thật sự cảm thấy cuộc đời không hề khô cằn hay nghiệt ngã quá như nó tưởng. Cụ thể, vẫn còn có người đặt kỳ vọng vào nó, có người vẫn muốn thấy lại nụ cười trên khuôn mặt nó. Những tia hy vọng ngày dần lóe lên trong tâm khảm nó, khiến nó có động lực để vui sống, để vượt qua.

Với sự giúp đỡ nhiệt tình từ cô bạn gái, nó dần lấy lại sự tự tin. Giấc mơ đại học lại được khơi lên. Nó đã lên hẳn một kế hoạch để chinh phục một chỗ trong trường đại học, như giấc mơ một thời.

Nó đã tích cóp, sử dụng những đồng lương ít ỏi để bắt đầu cho một sự khởi đầu mới. Nó tìm được một trung tâm để ôn luyện thi đại học, nỗ lực học tập bên cạnh nguồn động viên từ gia đình, đặc biệt từ cô bạn gái, tất cả đã khơi lại nguồn động lực và giúp nó thay đổi cách suy nghĩ và vượt qua mọi mặc cảm để vươn lên. Một năm sau, nó thi đỗ vào đại học.

Lễ tốt nghiệp xong thì cũng đã quá trưa. Nó bước xuống bậc tam cấp trước cổng trường, nhìn về phía trước: Tương lai đang đợi nó ở phía trước. Vẫn còn đó những khó khăn, vẫn còn đó những trở ngại nhưng giờ đây nó tin rằng nó có thể đương đầu với mọi thử thách dù là khó khăn nhất. Biết rằng mình không lẻ loi đơn độc, nó an tâm vì bên cạnh vẫn còn những người thân yêu luôn quan tâm đến nó. Đúng, gia đình sẽ luôn là chỗ dựa vững chắc cho nó. Nhất là giờ đây đôi cánh của nó đã lành lại để sẵn sàng lướt trên những cơn gió. Nó quay sang bên trái, mỉm cười và tiến về phía cô bạn gái với nhịp đập liên hồi từ trái tim

TRÁI TIM CHÚA

Trái tim Chúa, một trái tim hiểu biết
Chúa biết con rồi, từ lúc hư vô
Khi mặt đất còn trong thuở hoang sơ
Chúa đã yêu như con đang hiện hữu.

Trái tim Chúa, một trái tim nhân ái
Quảng đại, dịu dàng chăm sóc con thơ
Khắc khoải mong con hạnh phúc vô bờ
Dám hiến thân cứu đời con tội lỗi.

Trái tim Chúa, một trái tim tha thứ
Rất mau quên những xúc phạm, buồn phiền
Chờ đón con với vòng tay dịu hiền
Của nguồn suối tình yêu thương lân tuất.

Trái tim Chúa, một trái tim gần gũi
Cúi xuống chạm vào hơi thở của con
Rất đơn sơ và trong sáng đầy tròn
Như vầng trăng kia chạm vào mặt nước.

Trái tim Chúa, một trái tim bất khuất
Không khép lại, không từ chối một ai
Hận thù, ghen tương, tranh chấp, bạo tàn
Cũng không thể làm Trái tim cay đắng.

KIM HẠNH, FMA

SỰ CHÂN THÀNH LÀ CÁNH CỦA MỎ
CỦA TRÁI TIM.

Tục ngữ Pháp

Bài viết: **DIỄM CA**

chúng ta có đôi cánh

Chuyện của em

Chúng tôi thân nhau từ rất lâu rồi. Mọi chuyện vui buồn của mỗi người đều là đề tài thú vị cho những lần gặp gỡ. Cách đây khoảng một năm, em ra nước ngoài với mong ước “đổi đời”. Ai cũng chúc mừng em, vậy mà, chỉ sau 4 tháng, em quyết định trở về Việt Nam đầu cho gia đình và bạn bè hết sức cản ngăn. Em tâm sự: “Chị biết tại sao em quyết định trở về không? Em không cảm thấy nơi ấy là chỗ của em. Em chỉ thực sự hạnh phúc khi sống tại Việt Nam mà thôi. Bây giờ, bố mẹ và gia đình đang chống đối em ghê lắm. Họ muốn em phải chọn lựa theo ý của họ. Nhưng đây là cuộc sống của em mà! Vì thế, em quyết định trở về, quyết định đối diện với tất cả mọi sự để em có thể tự do sống cuộc đời của mình”.

Thú thực, khi biết chuyện của em, tôi cũng giật mình, bởi vì em dám “từ chối một cơ may”. Thủ hồi trong xã hội này, có mấy bạn trẻ không thích đi ra nước ngoài để sống, để làm việc? Chẳng dễ dàng để đi, cho nên, không mấy ai thích trở về cách đường đột khi đã ra đi. Vậy mà em có can đảm “lội ngược dòng” cách khẳng khái với lý luận: “Em muốn sống cuộc đời của mình cách tự do”. Em là mẫu người trẻ không bị lệ thuộc vào dư luận và áp lực của người khác mà dám vượt lên trên khó khăn để đảm nhận cuộc đời của mình cách tự do và trách nhiệm.

Em làm tôi nhớ lại câu chuyện của Đại bàng, một câu chuyện đã để lại trong tôi nhiều chất vấn.

Chuyện của Đại bàng

Đại bàng có tuổi thọ trung bình là 70, vì thế nó có thể xem là một trong những loài động vật có tuổi thọ cao nhất. Thế nhưng trước khi đến độ tuổi này, đại bàng phải trải qua một khoảng thời gian khắc nghiệt và đau đớn. Khi được 40 tuổi, mỏ đại bàng trở nên yếu đi, bộ lông trở nên quá dày và nặng, rất khó để có thể bay nhanh và cao trên không trung. Đây là lúc mà đại bàng phải đưa ra quyết định: Hoặc là chờ chết, hoặc phải tự trải qua một cuộc lột xác đau đớn kéo dài 150 ngày. Tại tổ trên đỉnh núi, đại bàng sẽ đập mỏ vào mỏm đá cho đến khi mỏ gãy rời ra. Khi mỏ mới hình thành, nó lại bắt đầu bẻ gãy toàn bộ móng vuốt. Khi móng vuốt mới đủ chắc, nó lại tự nhổ đi từng sợi lông cho đến khi nhẵn nhụi và chờ lông mới hình thành. Đây thật là một quá trình lột xác đầy đau đớn, mà chắc chắn rằng nếu không có một ý chí kiên cường, đại bàng sẽ không thể vượt qua.

Không những vậy, đại bàng còn được biết đến như một loài động vật thông minh và sẵn sàng đối đầu với thử thách. Điều này thể hiện rõ nhất qua cách chúng đối đầu với mỗi cơn bão. Không như tất cả mọi loài đều chạy trốn cơn bão, đại bàng sẽ bay lên đỉnh núi cao đứng chờ. Và khi cơn bão ập đến, đại bàng sẽ tận dụng sức mạnh của cơn bão để đưa đôi cánh của mình bay thật cao lên bầu trời. Đối với đại bàng, cơn bão không hề là một hiểm dữ. Nó là đòn bẩy, là cơ hội để củng cố thêm quyền lực thống trị bầu trời cho đại bàng.

Hầu hết những ai biết về câu chuyện của đại bàng đều khâm phục bản tính kiên cường, trí

thông minh và sức sống mãnh liệt của nó. Có lẽ chính những thử thách khắc nghiệt ấy đã rèn giũa nó trở thành một loài mạnh mẽ và đáng nể như ngày hôm nay (Trích trên Internet).

Cho các bạn trẻ hôm nay

Bạn trẻ nào cũng ước muốn mình trở thành “Đại bàng”, là “Người khổng lồ”, là người thành đạt và có địa vị trong xã hội. Với nguồn sinh lực dồi dào cuộn chảy trong từng mạch máu, bạn trẻ dấn thân vào mọi lãnh vực cách hăng say, dường như không biết mệt mỏi là gì. Sự năng động, vượt khó, sáng tạo làm nên nét đặc trưng của thế hệ trẻ. Có lẽ ai trong chúng ta cũng đã từng nghe nói đến Nicholas James Vujicic, tên thân mật là Nick, một bạn trẻ người Úc, mẫu gương vượt lên chính mình để tìm hạnh phúc cho cuộc sống. Một trong những câu nói nổi tiếng của anh là: “Những thách thức trong cuộc sống là để làm vững mạnh thêm niềm tin của chúng ta, chứ không phải để vùi dập chúng ta”.

Ludwig van Beethoven (17/12/1770 – 26/3/1827) là nhà soạn nhạc cổ điển người Đức. Hồi nhỏ, ông bị khiếm thính, sau đó bị điếc hoàn toàn. Tuy vậy, ông vẫn trở thành một nhà soạn nhạc vĩ đại, nổi tiếng thế giới. Ông là hình tượng âm nhạc quan trọng trong giai đoạn giao thời, từ thời kỳ âm nhạc cổ điển sang âm nhạc lãng mạn. Trong toàn bộ di sản âm nhạc của ông, những tác phẩm nổi bật hơn cả được sáng tác từ sau khi ông bị điếc hoàn toàn (1819), chủ yếu vì chúng đã vượt ra ngoài các truyền thống cổ điển với lối diễn đạt các tâm trạng khác nhau của thế giới nội tâm cách hết sức thoải mái và phóng khoáng.

Quả là “lửa thử vàng, gian nan thử sức”! Những khó khăn thách đố thanh lọc khỏi con người phần nhát胆, sợ hãi, không bền bỉ, dễ ngã lòng... để sự mạnh mẽ, can trường, rắn rỏi được thăng hoa. Thực tế rằng: Gian nan không mang đến sự trưởng thành. Gian nan chỉ cho ta cơ hội để tôi rèn bản thân thành “người lớn”. Nếu để cơ hội vượt khỏi tầm tay khi đối diện với những chặng đường gồ ghề của cuộc sống cách bi quan yếm thế, bạn chẳng bao giờ “lớn lên” được cả.

Nếu bạn trẻ muốn được thành danh và hơn hết là thành nhân, bạn hãy mang lấy dũng khí của đại bàng để can đảm đối đầu với những thách đố trong đời sống như không được đánh giá cao, thất bại trong đường tình duyên, gặp hiểu lầm... Trong đó, giới hạn của chính bạn là một trong những thách đố lớn nhất: Ngại ngừng khi giao tiếp, giọng nói không thu hút, chậm chạp, thiếu tính sáng tạo, không khéo léo trong cách ứng xử, quá nóng nảy, khó tính... Nhiều bạn trẻ trải qua giai đoạn tuổi trẻ đẹp nhất trong đời với sự tự ti, chán nản chỉ vì không

có khuôn mặt xinh, làn da trắng, diện thoại thông minh... Đáng tiếc thay nhiều bạn trẻ chọn lối sống “quên đời, quên người” để đắm chìm trong men say rượu chè, nghiện ngập, trai gái, bỏ bê học hành... chỉ vì không dám đương đầu với khó khăn xảy đến.

Hãy trở nên đại bàng vì bạn được sinh ra để bay đến những chân trời mới! Đừng chỉ nhìn vào những cản trở gai chông hiện tại mà quên đi một bầu trời tương lai rất rộng, rất đẹp đang chờ đón bạn.

Một vài gợi ý giúp phân định trước khó khăn

1. *Không vội quyết định*: Mọi quyết định trong lúc tâm thần bất loạn đều là sự kém khôn ngoan, nếu không nói là dại dột. Hãy tự nhủ lòng: “Cứ bình tĩnh! Mọi sự rồi sẽ ổn!”.

2. *Ở lặng một mình*: Dành một vài giờ đồng hồ, hoặc một vài ngày để ở một mình sẽ giúp bạn bình tâm hơn trước những điều đang xảy đến. Nếu cần, hãy tách khỏi môi trường sống quen thuộc trong một thời gian. Để làm gì? Không phải để gặm nhấm nỗi đau nhưng để bạn trở về với ngôi nhà tâm hồn, nói chuyện với Đấng Thần Linh mà bạn tin tưởng và mến yêu. Ngài sẽ làm cho bạn cảm thấy bớt cô đơn và dần bình tâm trước tất cả mọi sự. Hãy bình tĩnh suy nghĩ về những gì đã xảy ra để hiểu tại sao, như thế nào.

3. *Làm điều có ích*: Chẳng có điều gì làm cho con người vui sống hạnh phúc cho bằng dấn thân làm điều gì tốt đẹp cho người khác: thăm viện dưỡng lão, giúp trẻ em nghèo, tham gia một công tác xã hội... Đây là cách chữa stress rất hiệu quả đó vì khi bạn cảm thấy mình có ích cho người khác, bạn sẽ thấy cuộc đời mình đáng trân trọng và đáng sống.

4. *Chọn hướng giải quyết*: Khi bạn thật sự bình tâm, bạn đã có đủ khả năng để đối diện với vấn đề của mình. Tùy mỗi trường hợp xảy ra, bạn hãy tìm cách thức để giải quyết. Nếu cần, hãy trao đổi với một ai đó mà bạn cảm thấy tin tưởng và có thể cống hiến cho bạn một vài ý kiến sáng suốt. Trong tất cả mọi thời điểm, hãy luôn giữ tinh thần lạc quan.

Con đường đến thành công không bao giờ được trải thảm hoa hồng. Cố gắng là một điều tất phải có ở trong đời sống, dù trong bất cứ giai đoạn nào của cuộc sống. Cố lên Đại bàng! Chúng ta hãy sống một cuộc đời cách mãnh liệt, can trường và ý nghĩa.

Bạn đã được sinh ra với tiềm năng. Bạn đã được sinh ra với tư chất tốt và lòng tin. Bạn đã được sinh ra với các lý tưởng và những giấc mơ. Bạn đã được sinh ra với sự vĩ đại. Bạn đã được sinh ra với đôi cánh. Bạn đã được sinh ra không phải để bò, nên đừng làm thế. Bạn có cánh. Hãy học sử dụng chúng và bay cao. (Thơ Rumi)

Bài viết: **HƯƠNG LINH**

ĐỜI

cần những

GIAI ĐIỆU

ĐẸP

KHÔNG CÓ BẦU TRỜI Ử DỘT,
NẾU TRÁI TIM TA TỎA SÁNG.

Charles Churchill

Buổi chiều, bạn rủ đi ăn tối. Bước vào quán ăn Lam Sơn - bún bò Huế, hương vị quen thuộc thoang thoảng, tất cả thật dễ chịu. Quán không ồn ào tấp nập, nhưng người vào đây dường như đều là khách quen, cứ thủng thẳng người ra kẻ vào, thật thanh thản.

Tô bún mang ra, đĩa rau bốc khói. Sẽ có một bữa tối dễ chịu đây! Bỗng một người trẻ khoảng tuổi 20 bước vào. Ăn mặc tươm tất, có thể đeo, cầm một khay kẹo chewing gum, cậu tiến đến bàn tôi đang ngồi. Có lẽ chưa bao giờ tôi nhìn thấy ánh mắt nào tha thiết đến thế. Cậu rút vỉ kẹo mời chúng tôi mua, dáng vẻ nhã nhặn. Người bạn cúi xuống ăn, không để ý. Tôi ngước nhìn cậu, vẻ thông cảm và vừa xin thông cảm.

Thực tế, trong túi của tôi còn 3 chục ngàn. Tôi có thể mua cho cậu một vỉ kẹo, nhưng tự nhiên trong lòng phân vân: Giúp một người khổ sở, rách rưới thì có lẽ dễ, nhưng với người trẻ thế này, lòng bỗng dưng do dự. Dõi mắt nhìn theo cậu, tôi thấy cậu đến từng bàn, nhẵn nài mời mọi người mua kẹo. Tuy nhiên, chẳng một vỉ kẹo nào được bán vì dường như không ai màng nhìn đến hay lắng nghe cậu. Cuối cùng, cậu bước ra khỏi cửa quán, vẻ chán nản.

Bước chân ấy qua rồi, nhưng ánh mắt nhẵn nài ấy vẫn đọng lại, và tôi không thể “bóc” ánh mắt ấy khỏi lòng trí mình. Cứ có chút áy náy dấy lên khiến con tim tôi không ngủ yên. Ra khỏi quán, tôi đưa mắt tìm bóng dáng cậu, định mua cho cậu vỉ kẹo nhưng chẳng thấy. Thật là muộn màng. Giá mà...!

Giá mà tôi nhanh nhen mua cho cậu một hay hai vỉ kẹo, chắc là cậu sẽ có niềm vui, nhất là niềm tin vào sự lương thiện như cậu đang tìm cách sống. Giá mà tôi biết sống đẹp hơn là chỉ lo sống tốt!

Cuộc sống chung quanh rất nhiều lần cho tôi cơ hội để sống đẹp, nhưng ít lần tôi có lòng nhân hậu “kịp thời” để sống đẹp. Chợt nhớ đến câu hát: “*Vì đời cần những giai điệu đẹp, nên ta là những nốt nhạc xanh*”, tôi nhủ lòng mình hãy là những nốt nhạc xanh hồn nhiên trao ban cho đời những cử chỉ đẹp!

Mong sao mọi người hãy quan tâm đến những cử chỉ đẹp. Vì cái đẹp làm cho cuộc sống thêm hương vị, và làm cho người ta trở nên cao thượng, đáng sống ■

Bài viết: NGỌC DIỆU

truyền LỬA cho một TRÁI TIM BĂNG

Lần đầu tiên tôi cảm thấy chán việc đến lớp học thêm là khi thầy hiệu trưởng tuyên bố tổ chức cắm trại cho khối 12 vào đầu tháng tới.

Chuẩn bị những gì cần thiết cho chuyến đi hai ngày một đêm ở một nơi xa lạ, mua nguyên liệu gì cho hội thi nấu ăn, thống nhất trang phục... là những đề tài nóng hổi mà tụi bạn cùng lớp đem ra bàn tán. Và lý do tôi không tham gia hội trại năm đó cũng không khó hiểu: Tôi chẳng hứng thú lắm với việc gác lại bài vở để đi chơi, dù chỉ một ngày. Cũng nhờ sự chăm chỉ đó mà sau 12 năm đèn sách, tôi đỗ vào một trường đại học khá tiếng tăm trên thành phố. Bắt đầu với cuộc sống nhộn nhịp, tự thân bươn chải khiến tôi mệt mỏi. Hiếm hoi lắm tôi mới thấy được nụ cười của mình.

Tôi nhập viện sau cơn sốt miên man. Nằm trên giường bệnh, tôi nghe được rất nhiều câu chuyện mà bản thân lại chẳng biết là nên vui hay buồn cho họ.

Câu chuyện mà tôi nhớ nhất là của một cậu bé đến chăm mẹ bị bệnh ung thư máu. Hằng

ngày, cậu đến thăm mẹ sau giờ học, kể cho người mẹ ấy nghe về những gì trên lớp, về con đường đến trường, về sự khác biệt khi cả ba và mẹ đều không kê bên. Trong mắt một đứa trẻ chưa đầy mười tuổi, những gì xung quanh còn đẹp hơn tưởng tượng rất nhiều.

Không thể kìm lòng trước những câu chuyện hấp dẫn của cậu bé, tôi quyết định thay đổi cuộc sống của mình. Tham gia vào đội tình nguyện viên của trường, được phân công về một vùng ven thành phố, giữa cái nóng oi bức của mùa hè nhưng chưa bao giờ tôi thấy mình hạnh phúc như vậy. Những con người đang bên nhau làm việc thiện nguyện, những giọt mồ hôi lã chã bên những con đường mới đổ còn rục mùi bê tông, những nụ cười khi từng ngày được chứng kiến thành quả của mình đã thôi thúc tôi không ngừng phấn đấu.

- Kia Hiền, mai là ngày kết thúc đợt “ra quân” rồi, sao giờ còn ngồi đây không lo xếp đồ để về thành phố?

Có cái gì đó chặn lại nơi cổ họng khiến tôi không thể trả lời câu hỏi của cậu bạn, những giọt nước mắt lăn dài trên đôi má, hùng hục như “lửa” của những ngày qua trong tôi đang trào ra. Ngọn lửa nhiệt huyết của mọi người truyền cho tôi, từng ngày từng phút, ngọn lửa yêu thương phá tan sự băng giá mà trước giờ tôi tự đặt ra trong con người mình.

Sống để cho đi chứ không nhất thiết cần được nhận lại. Hạnh phúc không phải xa xôi mà ngay trong chính cuộc sống hằng ngày của mình. Nhận ra và trân trọng nó, bạn sẽ thấy được rằng: Khi đem đến niềm vui cho người khác, là lúc chính bản thân mình đang được nhận lại ■

LÝ TRÍ CHO TA
BIẾT ĐIỀU
CẦN PHẢI
TRÁNH. CHỈ CÓ
CON TIM MỚI CHO
TA BIẾT ĐIỀU
NÊN LÀM.

J. Joubert

SỨC MẠNH

tuổi

ĐÔI MƯƠI

Bài viết:

TÙY PHONG

- Toàn suy nghĩ của bọn trẻ trâu!

Bạn tôi tiu nghỉu khi nghe các bạn nói thế sau nửa tiếng thuyết trình về dự án cafe di động của mình.

- Bán hàng online đi cho an toàn. Mình có thể bán quần áo, bán vòng tay hay giày dép như mọi người mà!

Một bạn khác nhẹ nhàng lên tiếng, có vẻ bạn này thuộc trường phái ôn hòa.

- Đúng đó! Gì mà cafe di động, mới nghe thôi đã thấy như kiểu bốc đồng rồi. - bạn trong nhóm phản đối lên tiếng

- Uhm, vậy thôi.

Bạn tôi chốt hạ, rồi đi ra ngoài.

Chẳng là nhóm bạn của tôi định kinh doanh một mặt hàng nào đó để kiếm thêm tiền chi tiêu. Bán hàng online đang "hot", nhà nhà bán hàng online, người người bán hàng online, nên đa số mọi người thích theo số đông cho dễ, đỡ mệt óc, với lại thấy mọi người khoe mình bán hàng được từng này...từng này... cũng thấy ham. Bạn tôi vắt óc suy nghĩ mấy ngày trời, cuối cùng hồ hởi đề xuất hình thức "Cafe di động", phục vụ cafe của mình bằng hình thức xe đẩy, di chuyển từ nơi này đến nơi khác, mỗi nơi dừng lại chừng dăm ba phút đủ để mọi người thưởng thức và tám về cafe rồi lại đi. Ngoài ra còn phục vụ truyện tranh báo chí, nếu nơi nào có nhu cầu, xe sẽ dừng lại lâu hơn. Như thế thì cafe của mình sẽ được mọi người ở khắp nơi biết đến, và sẽ có nhiều người tìm được niềm vui nho nhỏ qua những cuốn truyện, tạp chí kia. Vậy mà kết quả lại bị xếp vào hàng "trẻ trâu".

- Chán thật! - bạn tôi cất tiếng - Ba mẹ tớ cũng kêu nó cứ viễn vông thế nào ấy! Chắc phải đổi ý nghĩ quá

Rồi bạn tôi cất bước ra về. Đám bạn còn lại bàn tán rôm rả về việc mình sẽ bán quần áo loại nào, ai sẽ làm mẫu cho các bộ đồ đó để giới thiệu đến người tiêu dùng. Rõ ràng một góc, chỉ có dự án của bạn tôi là đành gác lại, bạn muốn đi làm việc khác, khi nào kiếm đủ vốn sẽ bắt tay vào thực hiện nó.

- Chỉ là dòi lại một chút, không sao. Năm nay mới 23 mà, vài ba năm nữa chín chắn hơn làm càng tốt chứ sao, giờ kiếm kinh nghiệm thực tiễn là một trải nghiệm không bao giờ là thừa mà - bạn nói với tôi như thế sau một ngày gặm nhấm nỗi đau và nghiêm túc suy nghĩ về những điều mình sẽ làm. Dĩ nhiên là tôi ủng hộ bạn. Dù đơn thương độc mã nhưng vẫn không bao giờ lùi bước cả.

- Anh mới đặt một lô hóa chất bên Mỹ, chắc nay mai sẽ về tới. Hồi hộp ghê, không biết đợt này sẽ ra sao!

Anh Đạt vui mừng chia sẻ với tôi ngay trong ngày đầu tiên gặp mặt. Tôi vốn mê đồ gốm, còn anh là thợ làm gốm, vô tình gặp nhau trên facebook, dăm ba câu chào hỏi và anh mời tôi đến xưởng gốm của mình. Tôi nói tôi mới tá hỏa, anh xuất thân là dân “kinh tế chính hiệu”, chẳng biết cục đất là gì mà cuối cùng lại bén duyên với gốm. Anh bỏ dở công việc, lao vào nghiên cứu đất đá men màu. Tìm hiểu khắp nơi, anh về Đồng Nai học, nhưng kiến thức trong sách vở cũng chỉ dừng lại ở đó, vì phạm trù anh muốn tìm hiểu nó quá mênh mông, một mặt anh học, một mặt anh tự tìm hiểu về màu men. Sau bao nhiêu ngày tháng, quả ngọt đầu tiên đã chín. Một cô người Mỹ vô tình quen biết anh và xem sản phẩm của anh, vô tình phát hiện ra rằng màu men của anh là màu men của một loại đá tồn tại cách đây cả 2000 năm mà tới giờ những người làm gốm vẫn miệt mài tìm hiểu để có thể làm ra màu men y chang như vậy.

- Nghe nói vậy anh cũng không biết sao nữa, - anh cười hiền - cú pha pha trộn trộn quậy quậy một hồi rồi thử, nhiều khi nó ra những màu thực sự bất ngờ.

Chặng đường nào cũng có khó khăn. Những ngày đầu, không có lò nung, anh phải đem sản phẩm xuống Đồng Nai, nung nhờ lò nung của thầy. Nhiều lúc nặn được sản phẩm đẹp ơi là đẹp, ưng ý lắm, nhưng trên đường vận chuyển lại bị vỡ tan, tiếc hùi hụi. Mãi sau này, anh mới dành dụm, rồi vay mượn đủ chỗ để mua được một cái lò nung be bé. Điều đặc biệt là anh chỉ chuyên gốm thủ công, tức là các sản phẩm của anh hoàn toàn được làm bằng tay, thế nên trong một bộ trà, có ly to, ly bé, hoa văn mỗi ly một kiểu, nhìn rất ngộ, rất hay. Anh bảo, may là cạnh anh có thầy, có các bạn, có Trân, nếu không chắc anh cũng ngã ngựa lâu rồi. Trân là người bên cạnh anh và giúp đỡ anh nhiều nhất. Ban ngày Trân đi làm, tối về lại qua xưởng, sắp đặt mọi thứ, rồi làm sản phẩm, nhận các đơn hàng, nhờ vậy mà anh rảnh rang nghiên cứu men, vì men là thứ mà anh say mê nhất. 30 tuổi, bắt đầu nghiên cứu gốm được hơn 3 năm, nhưng anh luôn tin chắc rằng mình thuộc về gốm, về những gì mà tinh hoa đất mẹ đã tạo ra cho con người. Anh nói, bây giờ mỗi tháng anh bán được dăm ba sản phẩm, nhưng trong tương lai, anh tin chắc rằng mọi người sẽ yêu mến và biết đến nhiều hơn sản phẩm của mình. Bởi lẽ, sản phẩm của anh là độc bản.

Vật vã suốt 5 tiếng đồng hồ, cuối cùng buổi screening của chúng tôi cũng kết thúc tốt đẹp. Tôi nhắn cho bé Teo “Cám ơn em và Cá nhiều nhé, cây của bên em đẹp lắm, khách rất thích luôn”. Trả lời tôi là một icon kiểu “cười tít mắt”.

Teo và Cá là hai người bạn tuyệt vời mà tôi tình cờ quen được (*chắc do thói quen thích mấy thứ linh tinh nhỏ xinh của mình*). Cá học kinh tế, Teo học Ngoại thương, cả hai vô tình quen biết khi đi làm thêm trong Urban Station.

Run rủi thế nào lại cùng thích cây cối, thế là tốt nghiệp xong, Cá rủ Teo làm cái gì đó vui vui”. Vườn cây ra đời. Hằng ngày cả hai lại vật lộn với đất, hạt giống, phân bón, thuốc dưỡng, hàng tỉ thứ mà ngày xưa cả hai chưa từng nghĩ là mình sẽ đụng vào. Những ngày đầu tiên, chúng kiến hàng trăm hạt giống mìn gieo mà chỉ ¼ đâm chồi, cả hai vô cùng buồn bã, rồi lại lao vào tìm hiểu nguyên nhân. Mất cả năm trời như thế, một ngày đẹp trời, vườn cây xanh muốt hình thành. Cả hai hò reo vui sướng.

Rồi Teo ở lại Sài Gòn, Cá về Đà Lạt, cùng người bạn mở một quán cafe và trưng bày cây của mình, ươm một vườn cây nhỏ để chia sẻ niềm đam mê cây cỏ với mọi người. Lần nào lên Đà Lạt, tôi cũng vào quán, nghe Cá say sưa kể chuyện về cây, và chợt thấy thế giới này yên bình quá đổi.

Tôi đặt bé Teo 150 chậu sen đá làm quà tặng cho khách trong sự kiện của công ty. Ai cũng thích mê, cảm thấy bị chậu cây nhỏ xíu kia mê hoặc, có người còn hỏi mua ở đâu mà được những chậu cây quá đẹp đáng yêu như thế này. Tôi nhắn cho Cá và Teo biết, để chia sẻ niềm vui với hai người. Vì ít ai biết rằng Cá đã vất vả chọn ra cho tôi 150 cây đẹp nhất và bền bỉ sống sót qua trận mưa đá vừa rồi, rồi tất tả mang xuống giao cho tôi đúng giờ hẹn để tặng cho từng vị khách. Đôi lúc tôi chợt nghĩ, cuộc sống của con người cũng giống như những cái cây vậy, và sự tác động của gia đình, của những người xung quanh như những “thức ăn dinh dưỡng” mà bất cứ loại cây nào cũng cần. Nếu được vun vén cẩn thận, được chăm bón tốt, được lấp đầy tình yêu thương và lòng tôn trọng, ủng hộ, “cái cây” đó sẽ lớn lên xanh tốt, khỏe khoắn và tràn đầy tự tin với đời. Ở tuổi chúng tôi, giai đoạn mà cần nhất những hành trang cần thiết để vào đời, nếu không được định hướng đúng, quan tâm, chia sẻ, thì có lẽ, sớm muộn gì chúng tôi cũng trở nên đơn độc, bảo thủ với đời, rồi chẳng mấy chốc khô héo và chết dần chết mòn như những cái cây không được chăm sóc kìa mà thôi.

Khi vừa lên tuổi 18, lứa tuổi thường thiết lập những tương tình bạn thân thiết và sâu sắc, Gio-an Bosco đã có những người bạn thật ý nghĩa. Tuy lúc ấy cậu vẫn là “vị chỉ huy của đội quân nhỏ”, nhưng một nhóm bạn thân hơn với nhau bắt đầu được hình thành trong số các bạn chơi. Sau này, Don Bosco thường hay kể lại tình bạn đầu tiên và thực sự mà ngài có với các thanh thiếu niên.

“Tình bạn tốt đầu tiên mà cha có được lại xảy ra giữa đám học trò ồn ào. Thời ấy, không phải giáo sư nào cũng đúng giờ, và nhiều lần những giờ phút đầu tiên của tiết học chuyển thành giờ tán gẫu.

Các học trò thích chơi trò chơi nhảy cù. Cha còn nhớ: Những đứa lười học lại là những quán quân nổi tiếng nhất. Trong khi cả bọn chơi đùa thì một cậu thiếu niên trạc 15 tuổi mới vào trường, vẫn bình thần ngồi trên băng ghế mở tập ra học, chẳng để ý gì đến những cậu học trò to con.

Lần đó, một trò đến gần cậu ta, vẻ xấc láo, nó nắm vai cậu thiếu niên mới đến đó, miệng nói:

- Này, cậu đứng lên chơi với chúng tớ đi!
- Tôi không biết chơi.
- Cứ chơi đi thì tất biết. Nếu không thì tại này đá cho cậu đấy!
- Nếu bạn muốn đánh tôi thì cứ đánh. Tôi không chơi đâu.

Đứa mất nết ấy liền đưa tay tát cho cậu hai cái bạt tai đau điếng, hầu như trong lớp ai cũng nghe thấy tiếng cái tát ấy. Nhìn thấy thế, máu trong người cha như sôi lên trong huyết quản. Cha chờ đợi sự phản ứng cậu học trò bị xúc phạm như điều chắc chắn thường xảy ra, cho dù cậu kia có to lớn hơn. Nhưng ngược lại, chẳng có gì xảy ra. Khuôn mặt cậu thiếu niên đỏ lựng lên với các vết bầm, cậu nói:

- Bạn vừa lòng rồi chứ? Bây giờ thì hãy để cho tôi yên. Tôi tha thứ cho bạn.

Gio-an lặng người. Đó quả là hành động “anh hùng”. Cậu muốn biết tên của thiếu niên ấy: Lui-gi Cô-mô-lô. “Kể từ lúc đó, cha và cậu ấy trở thành đôi bạn thân và cha có thể nói rằng, từ cậu ấy mà cha học biết sống như một Ki-tô hữu”.

Gio-an khám phá ra phía dưới cái dáng vẻ mong manh là một đời sống tinh thần dồi dào. Tự nhiên, Gio-an trở thành người bảo vệ cậu bạn khỏi những đứa bạn to con và bạo lực. Ngày nọ, giáo sư đến trễ, vị này thường có thói quen trễ giờ như thế, và tất nhiên lớp học trở nên hỗn loạn và ồn ào không thể tả xiết. “Một vài đứa muốn đánh Cô-mô-lô và một học trò xuất sắc khác tên là An-tôn Can-đê-lô. Cha la lên, nói chúng hãy để cho họ được yên, nhưng không đứa nào chịu

Bạn

của

GIO-AN BOSCO

MỘT TRÁI TIM NHÂN
HẬU CÒN QUÝ HƠN
VẠN CÁI ĐẦU TRONG
THẾ GIAN.

Bulwer Lytton

nghe. Bọn chúng bắt đầu lên tiếng chế giễu, và cha vênh mặt lên tuyên bố:

- Ai mà còn nói những lời bậy bạ thì tôi không để yên đâu đấy!

Những đứa cao to hơn cả tiến lên phía trước, làm thành bức tường trước mặt cha, trong khi đó, hai cái tát bay vào mặt Cô-mô-lô. Cha tối mặt trước hành động đó, nhưng không có cái ghế hay cái gậy nào, cha liền ôm chặt lấy một đứa, vòng tay trước ngực nó mà quay, và biến nó thành cái gậy để đánh lại những đứa khác.

Bốn đứa ngã sõng soài dưới đất, những đứa khác ôm chân tru tréo. Vừa lúc ấy giáo sư bước vào, nhìn thấy tay chân lũ học trò chấp chới trên không, ông chỉ còn biết la hét và cho đứa bên trái, đứa bên phải mấy cái bạt tai.

Cảnh tượng bình yên trở lại, ông tra hỏi lý do của cuộc ẩu đả lộn xộn này, và sau khi hiểu chuyện, ông biết không ai trong đám học trò lại muốn cảnh tượng này lặp lại lần nào nữa. Thế là, ông phá lên cười, các trò khác cũng cười theo và thầy giáo quên cả ra hình phạt cho lớp.

Vừa khi chỉ có hai người, Cô-mô-lô nói với cha: Bạn thân mến của tôi ơi, sức mạnh của bạn làm tôi sợ hãi. Thiên Chúa không ban cho bạn sức mạnh để tàn sát các bạn. Ngài muốn chúng ta tha thứ, và muốn chúng ta làm điều tốt lành cho những ai làm điều xấu cho chúng ta”.

VÀI NÉT SUY TƯ

“Ngài muốn chúng ta tha thứ và muốn chúng ta làm điều tốt lành cho những ai làm điều xấu cho chúng ta”.

Bạn có khả năng tha thứ không? Bạn có làm điều tốt cho người chơi xấu bạn không? Trong lớp của bạn, có ai tha thứ mà bị đoán xét là một kẻ nhát gan không?

Ghi nhớ

Tuổi trẻ được ví như cây dương sức. Sức sống mãnh liệt đó sẽ tạo nên một dòng thác phá hủy hay trở nên dòng thác đem lại nguồn điện thấp sáng thế giới, tất cả tùy thuộc vào sự điều hướng mà tuổi trẻ hướng tới.

Nếu người trẻ được hướng dẫn tới điều thiện, đến sự cống hiến cho người khác vì thiện ích của xã hội, thì một mùa xuân các hành động đẹp được rộ nở. Xã hội cần những người trẻ như thế với niềm hy vọng: Có một ngày thế giới đẹp.

TRUYỀN MÁU

Một bé gái sắp chết về một căn bệnh mà trước đó ít thời gian, người anh của cô bé đã được chữa khỏi. Vị bác sĩ nói với cậu bé: “Chỉ có truyền máu của cháu cho em cháu mới hy vọng cứu em cháu được. Cháu có sẵn sàng cho em của cháu máu không?”.

Đứa trẻ ngược đời mất sợ hãi, thất thần nhìn bác sĩ. Nhưng chỉ sau một thoáng định thần, cuối cùng em nói: “Thưa bác sĩ, được ạ! Con sẽ cho em máu của con”. Một tiếng đồng hồ sau khi truyền máu, cậu bé rụt rè hỏi bác sĩ: “Xin bác sĩ nói với con, bao giờ con sẽ chết?”.

Chỉ đến lúc ấy bác sĩ mới hiểu mối lo sợ lúc nãy của cậu bé. Thì ra cậu nghĩ rằng khi truyền máu của cậu cho cô em gái thì cũng có nghĩa là cậu phải cho cô em gái mạng sống của cậu!

Và cậu đã đồng ý, khi nói: Vâng!

TỪ KHỞI ĐẦU

Khi Thiên Chúa có ý định tạo dựng thế giới, có năm thiên thần đến gần. Thực ra, các thiên thần này là những chuyên viên, họ đang muốn tìm cách thỏa mãn cơn tò mò của mình.

Vị thứ nhất hỏi: “Ngài đang làm gì thế?”.

Vị thứ hai tiếp lời: “Tại sao Ngài lại làm thế?”.

Vị thứ ba nhanh nhẩu: “Con có thể giúp Ngài không?”.

Vị thứ tư băn khoăn: “Nó giá bao nhiêu?”.

Vị thứ nhất là một nhà khoa học, vị thứ hai là một triết gia, vị thứ ba là người vị tha, vị thứ tư là một thương gia. Vị thiên thần thứ năm chỉ nhìn và vỗ tay khen ngợi. Đó là một nhà huyền bí.

MỘT QUẢ TIM KHÔNG LÝ TƯỞNG NHƯ MỘT
TINH CẦU KHÔNG ÁNH SÁNG.

Pascal

Chuyển ngữ:

NGỌC YẾN, FMA

KIỆT TÁC

NHỮNG PHẨM CHẤT
QUAN TRỌNG HƠN CẢ

Chuyển dịch từ

*“Genitori felici con il sistema Preventivo
của Bruno Ferrero*

Bạn hãy biết rằng nơi mỗi đứa trẻ đều có treo một tấm biển báo “Công trường đang thi công”. Nếu công việc ở đây lộn xộn, phát sinh một cách không có kế hoạch, thì cuộc sống của chúng sẽ là một hành trình đầy trắc trở và chập chững. Nhưng chúng ta không thể đối mặt với cuộc sống bằng những điều chỉnh tạm thời và không rõ ràng về nhân cách.

Với khả năng tổng hợp sắc bén, Don Bosco đã đề xuất mục đích của hệ thống giáo dục của ngài là đào tạo nên “Những công dân lương thiện và người Ki-tô hữu tốt”. Suy nghĩ cho kỹ, chúng ta thấy đây không hề là điều nhỏ nhen.

Có nhiều bậc phụ huynh đã “liệt kê ra” một “danh sách đơn đặt hàng” như: Phải cao thế này, đẹp thế kia, thông minh cỡ nọ, khỏe mạnh, quyết đoán thế khác... Nếu như đứa trẻ không đáp ứng được với đơn hàng, họ sẽ suốt ngày sửa lỗi, cần nắn, chửi bới, răn bảo, mài giũa, chì chiết đứa trẻ vì sự “thiếu thốn” này. Như vậy, việc theo đuổi giấc mơ của cha mẹ chỉ gây ra những tổn thương và oán hận nơi đứa trẻ.

Chẳng có năng tiên nào hiện ra bên nôi để mà ban phát phép thuật tài năng cho đứa trẻ, nhưng chính cha mẹ phải giúp con cái của mình làm cho vô số những khả năng và “thiên khiếu” đang tiềm ẩn nơi chúng trở nên hiện thực. Điều này cũng là một trong những tài năng phi thường của cha mẹ.

Nhưng sẽ chẳng đi đến đâu nếu không có một đích nhắm rõ ràng, một điểm cần phải đạt tới. Trường hợp phải liệt kê một danh sách những phẩm chất mà các bậc cha mẹ phải cố gắng cho con cái, quý vị sẽ chọn lựa những phẩm chất nào? Sau đây là danh sách những phẩm chất đầu tiên và cần thiết để giúp con cái có thể sống và tồn tại trong sự hỗn loạn không thể tránh của thế giới chúng ta hiện nay.

Hãy giúp trẻ có lòng tự tin. Chỉ có cha mẹ mới có thể làm cho trẻ đạt đến nhận thức rằng “Tôi có thể làm được điều đó”. Nếu một đứa trẻ tin rằng mình sẽ thành công trong cuộc sống thì em sẽ đối diện với những bồn phận được giao với tất cả nhiệt tình và nghị lực. Cần khám phá ra những năng lực và khả năng thiên phú nơi từng đứa trẻ, và dần tạo điều kiện để các em có thể diễn tả chúng một cách tốt đẹp hơn. Vì thế, đứa trẻ cần được khích lệ thường xuyên. “Cha mẹ thực sự tự hào về con” là một câu nói ma thuật, có sức làm nên phép lạ.

Hãy dạy trẻ về sự thành thật và biết tôn trọng. Tự tin vào bản thân không có nghĩa là trở nên ích kỷ hoặc độc đoán. Cần có thời gian và sự kiên nhẫn để dạy trẻ em nói sự thật, tôn trọng pháp luật, tôn trọng quyền lợi của người khác, thực hiện những lời hứa. Có những lời cha mẹ nói chứa đựng sức mạnh thần thông như: “Cảm ơn con đã cho cha mẹ hay biết sự việc. Cha mẹ thực sự tin tưởng nơi con để có thể biết điều gì đã xảy ra”. Tuy nhiên, gương sáng còn có phép thần diệu hơn: Chỉ những bậc cha mẹ biết tôn trọng người khác và đáng kính trọng mới có thể dạy con cái mình biết tôn trọng và sống trung thực.

Hãy giao cho trẻ các bồn phận khác nhau trong nhà. Cần có cuộc họp cả nhà hàng tuần, có một bảng nhỏ trong nhà bếp để chia các công việc luân phiên trong gia đình, đây là những thủ thuật nho nhỏ nhằm huấn luyện cho trẻ về tinh thần trách nhiệm. Những câu có sức mạnh thần thông: “Trong nhà mỗi người một việc để chu toàn và con thật giỏi trong việc hoàn thành bồn phận của mình! Con đã giúp cha mẹ rất nhiều. Cảm ơn con”.

Hãy “sạc đầy pin” nhiệt tình cho con cái. Con trẻ hấp thụ lòng hăng say từ cha mẹ. Chẳng ai làm điều gì ra hồn mà không cần đến lòng nhiệt thành, ngay cả công việc nho nhỏ. Với các em, vấn đề không phải ở chỗ gọi lên cho bằng làm thế nào để có thể gìn giữ được lửa nhiệt thành. Điều này thật không dễ bởi nơi trẻ em, lòng nhiệt thành vốn dĩ rất mong manh. Đôi khi, người lớn thực sự bằng mọi cách đã trấn áp ước vọng sống dũng cảm của những người trẻ với những lời châm chọc, chỉ trích, bi quan và sự phá đổ mọi sự. Con cái cần nhắc một việc có quan trọng hay không dựa trên sự đánh giá của cha mẹ. Liên quan đến vấn đề này, Don Bosco có một câu nói nổi tiếng có phép thần thông giúp trẻ thêm nhiệt tình: “Các con hãy yêu thích những gì người trẻ yêu thích, rồi họ sẽ yêu thích những gì các con ưa thích”.

Hãy làm cho trẻ nhạy cảm và có lòng trắc ẩn. Thông thường, trẻ em rất dễ nhạy cảm trước nỗi đau và thống khổ của người khác. Cha mẹ có thể vun trồng hoặc phá đổ cảm thức bén nhạy này qua gương sống của mình.

Hãy cùng con cái đương đầu với khó khăn và thất bại. Trong một gia đình mà mọi thành viên biết chung vai sát cánh đối diện với những thất bại cụ thể, họ sẽ học được cách nâng đỡ lẫn nhau và có được những bài học quý giá cho những khoảnh khắc khó khăn. Câu tục ngữ đầy phép màu: “Một cây làm chẳng nên non, ba cây chụm lại nên hòn núi cao”.

Hãy chỉ dạy nghệ thuật đàm phán. Xã hội mà chúng ta đang sống thật bạo lực. Con trẻ cần học cách làm giảm những căng thẳng và không ứng xử theo lối “Ăn miếng trả miếng”. Lời khẳng định của câu ngạn ngữ: “Bạn có thể giết tôi, tôi sẽ ngã xuống mà đầu vẫn ngẩng cao” (Không chịu khuất phục trước đe dọa và hiểm nguy) thì thật là kiêu ngạo và nguy hiểm. Đôi lần, “cúi mình” còn tốt hơn là “bẻ gãy”. Thiên hạ lấy lửa chọi lại lửa thường chỉ thu được tro tàn.

Đối thoại, đàm phán, thỏa thuận thì tốt hơn là đấu tranh. Nhưng nghệ thuật đàm phán là hoa trái của trí thông minh và tập luyện, trước tiên từ trong môi trường gia đình. Ngoài ra, hơn bao giờ hết, ngày nay cần phải dạy cho trẻ em khả năng đối diện với bất cứ thay đổi nào, cho dù là bất ngờ và đột ngột.

Hãy khuyến khích con trẻ sáng tạo. Trẻ em học biết sáng tạo khi được người lớn giúp đỡ, khuyến khích và gợi hứng. Các em cần được khuyến khích để tò mò khám phá điều mới lạ, để cảm nhận cuộc sống như một cuộc phiêu lưu kỳ thú. Tại sao cha mẹ không nói với con cái: “Bây giờ chúng ta cùng thực hiện một ước mơ đẹp nhé! Con sẽ làm gì nếu con ở trong hoàn cảnh tương tự thế này?”.

Hãy cười với con cái. Sự khôi hài là một thứ thuốc đem lại tác dụng tuyệt vời, nhất là khi ai đó có khả năng cười cả chính mình nữa. Một bé gái mười tuổi đã viết trong bài văn của mình tại lớp như sau: “Đôi lần em nghĩ rằng sẽ thật thích thú nếu em được nhận làm con nuôi trong một gia đình khác, nơi mà người ta cười nhiều hơn và chia sẻ với nhau nhiều điều hơn”. Quý phụ huynh hãy làm thế nào để tạo ra nhiều dịp để mọi thành viên có thể trao đổi nụ cười cho nhau và để tiếng cười có mặt tại nhà của mình.

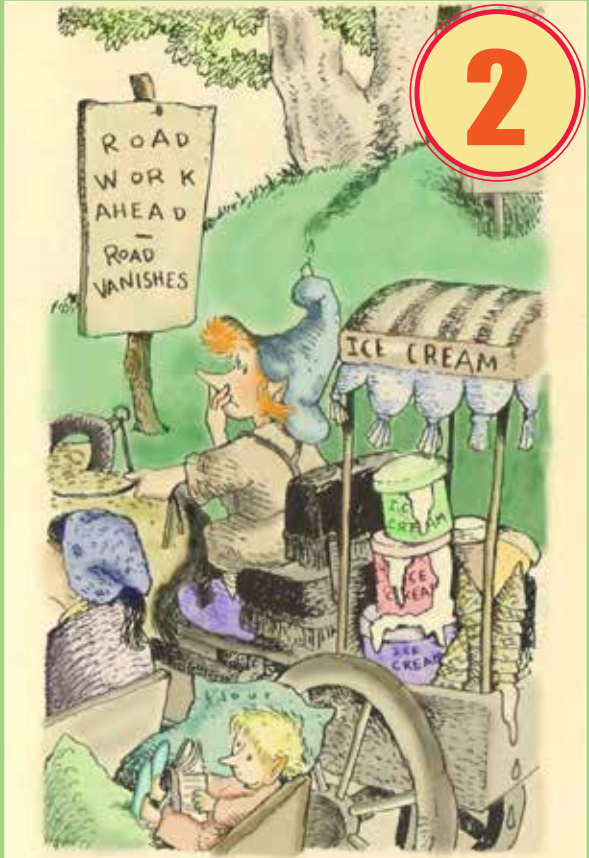
Cùng đi với con cái trên lối đường Hy vọng. Không có quà tặng nào lớn đối với con cái cho bằng một niềm tin đạo giáo sâu xa và chân thật. Người có niềm xác tín vững chắc vào sự hiện hữu của một Thiên Chúa yêu thương, Đấng chăm sóc mọi tạo vật và luôn sẵn sàng ban ơn trợ giúp, thì người ấy chiếm hữu được nguồn sức mạnh không bao giờ bị mai một.

1 ỜI GIỚI THIỆU

Sự căng thẳng, stress là một phần trong đời sống. Ngày sống của con người được luân chuyển bởi những sự kiện lớn hay nhỏ, hạnh phúc hay buồn sầu, trong đó không thiếu những phiền não làm cho người ta bị stress, bị căng thẳng. Khi bạn ở một tình huống bị căng thẳng, thì cơ thể liền điều tiết ra chất adrenalina làm tăng năng lượng và sức mạnh. Tuy nhiên, stress chỉ có ích cho bạn khi nó làm cho bạn phát triển khả năng sáng tạo, sự can đảm và sự năng động. Nhưng thân xác bạn không được dựng nên để chịu đựng những khủng hoảng liên tục. Căng thẳng một khi không được giảm bớt sẽ làm hư cả phúc lợi thiêng liêng. Nếu bạn lo lắng và phiền muộn, thì thần kinh bạn sẽ dễ căng thẳng và ngò vức, bạn sẽ không thể thấu nhận những gì là tích cực và sự thiện trong đời sống. Thật khó để mở rộng mình cho tình yêu khi bạn ở trong một tình trạng bị áp lực. Sau đây là những chiến lược hết sức đơn giản để thực hiện, giúp bạn có thể vượt thắng căng thẳng thực sự hiệu quả.

Sự tác động của stress trên cuộc sống của bạn không bị khuôn định bởi những gì xảy ra, cho bằng việc bạn đáp trả chúng thế nào. Hãy kiểm soát sự đáp trả của bạn trước các tình huống với sự chú ý đặc biệt, bạn sẽ học biết được rằng phản ứng của bạn thế nào sẽ làm gia tăng hay giảm thiểu được sự căng thẳng trong đời sống.

CHIẾN THẮNG SỰ CĂNG THẲNG

Phương cách tốt nhất để làm chủ được sự căng thẳng là tin rằng dưới cái diện mạo hỗn độn như đang thấy, thì thế giới chúng ta đang sống vẫn còn tiếp tục vận hành cách tốt đẹp.

Bạn cần nuôi dưỡng xác tín này, vì đây là nền tảng mà trên đó bạn có thể xây dựng một chiến lược để quản lý sự căng thẳng, và để có thể thăng tiến cuộc sống của chính bạn.

3

Một vài người nhanh chóng thay đổi, họ chuyển từ cái này sang cái khác, như thế, họ dễ dàng chạy theo tham vọng và những ước muốn thành công, khiến họ quên đi cái nguyên nhân mà vì nó mà họ đang đầy sự căng thẳng trong cuộc sống.

Bạn hãy sống chậm lại, và hãy chú ý.

Có lẽ bạn đang mất đi phần tốt nhất của cuộc sống bạn.

4

Một vài người bị kịch hóa mỗi khó khăn mà họ gặp phải trong cuộc sống, và họ luôn chờ đợi những thảm bại. Nhưng bạn, bạn đừng để mình trở nên bại liệt bởi việc phóng đại những nỗi sợ của sự dốt nát, và của những gì bạn không muốn kiểm soát.

DANH NGÔN VỀ TÌNH YÊU

TÌNH YÊU LÀ HÀNH VI
CAO CẢ NHẤT CỦA TÂM HỒN VÀ
LÀ KIỆT TÁC CỦA CON NGƯỜI.

M. Garcon

Bài viết:
SA MẠC XANH

NỖI SỢ

Lời nào người ta nghe thấy nhiều nhất trong cuộc sống? Đó là từ "Sợ!". Nỗi sợ từ nhiều phía, từ việc lớn đến việc nhỏ, sợ từ sức khỏe cá nhân cho đến thảm họa của thế giới: "Sợ không làm được", "Sợ người ta cười", "Sợ không thành công", "Sợ trái đất nổ tung", "Sợ bị bỏ rơi", "Sợ người khác biết", "Sợ chó",... Mỗi người có nỗi sợ khác nhau, và cho dù là ai đi nữa cũng mang một nỗi sợ nào đó. Nỗi sợ lớn nhất nơi con người là sợ chết, tuy là một sự thật mà ai ai cũng phải đối diện. Nhưng có một thực tế làm cho người ta sợ còn hơn cả sợ cái chết nữa, đó là không còn thấy lý do để mà sống, không biết mình tồn tại trong cuộc đời để làm gì.

Người ta lý giải về sự sợ hãi qua câu chuyện.

Nỗi sợ có từ bao giờ? Nó từ đâu đến?

Câu chuyện này được bắt đầu từ sau cuộc tạo dựng: Những con người đầu tiên được ban cho một khu vườn đẹp lung lay để làm nơi cư ngụ. Cuộc sống của con người tràn đầy hạnh phúc. Mọi sự hết sức đầy đủ, chẳng ai thiếu thốn thứ gì. Khu vườn thật đẹp, cung cấp thật nhiều thức ăn, thật tốt để nghỉ ngơi và giải trí. Trẻ em được tự do chạy nhảy khắp nơi trong vườn.

Một bức tường bằng đá hoa cương cao ngất, vươn cao sừng sững, bao bọc toàn khu vườn. Con người không biết đến sự hiện diện của bức

ĐẾN TỪ ĐÂU?

tường này, cho nên một ngày nọ, khi con người chạm đến chân bức tường này thì họ cảm thấy bối rối và thất vọng. Họ hướng về Đấng Tạo Hóa với đôi chút tức giận: "Tại sao Ngài lại dựng nên bức tường để giới hạn chúng tôi? Ngài không hề tin tưởng vào chúng tôi!".

Thế rồi đến một ngày nọ, con người tập hợp nhau lại, tất cả. Họ công bố: "Bức tường này đã là vật cản khiến chúng ta không có một không gian mới mẻ và thuận lợi hơn. Cho nên, hãy tiến lên, chúng ta hãy phá sập nó!".

Cứ thế, con người cùng hợp sức đập tan bức tường. Nhưng rồi đồng thời họ cũng khám phá ra một sự thật khủng khiếp, đó là phía sau của bức tường chỉ là một vực thẳm sâu hun hút và tăm tối. Chính bức tường đã bảo vệ cho hạnh phúc của con người.

Họ còn có một khám phá khác, đau khổ hơn. Một cảm xúc mà họ chưa hề thử bắt đầu len lỏi như cơn bệnh vào trong con tim và trí óc họ. Một cách

bản năng, các bà mẹ bắt đầu giữ các đứa trẻ ở bên cạnh và cấm không cho chúng hồn nhiên chạy nhảy như chúng đã từng như thế.

Với con tim chật hẹp, những người đàn ông sống sờ ngồi giữa vườn chứ không còn dám mạo hiểm đi đây đi kia nữa. Và đã đến lúc con người phải đặt tên cho cái cảm xúc làm họ bị ngạt thở và làm cho cuộc đời họ bị giới hạn đó. Người ta gọi nó là "Sợ hãi".

Bàn về sợ hãi

Theo tâm lý, cái gì chúng ta biết và nắm rõ thì sự sợ hãi hầu như có thể khống chế hoặc tan biến. Nhưng thực tế cho thấy: Cái ta biết thì hữu hạn, mà cái không biết thì mênh mông. Cho nên, nỗi sợ dường như một định mệnh gắn liền với đời người.

Xét về hình thái: Nỗi sợ hãi có nhiều mức độ và hình thức khác nhau. Có những nỗi sợ được định hình trong một hình ảnh cụ thể: Một con vật, một sự vật, một con người nào đó. Có những nỗi sợ mang hình ảnh mông lung, một sức mạnh vô hình, một cái gì đó vượt khỏi trí suy của con người.

Xét về giá trị: Sợ hãi không hoàn toàn xấu. Sợ hãi đơn thuần chỉ là một cảm xúc, nó trở nên tốt hay xấu tùy trường hợp. Đôi khi nỗi sợ hãi thực sự cần thiết trong cuộc sống. Cứ thử hỏi nếu người ta không sợ hãi bất cứ điều gì thì thế giới sẽ đi về đâu? Mặt khác, tuy sợ hãi bị nhìn dưới góc nhìn tiêu cực, nhưng không thể phủ nhận rằng có những sợ hãi có sức giúp người ta bứt phá ra khỏi những gì là tầm thường để chiếm hữu sự can đảm. Trong khía cạnh tích cực, ít nhất nỗi sợ trước cái chết khiến người ta biết tự bảo vệ, không làm điều hại đến sự sống của mình và người khác. Dễ thương hơn nữa, còn có sự hiện diện của nỗi sợ mang tên "Nỗi sợ yêu thương", tức là sợ làm người khác đau, sợ người khác phiền lòng, hoặc gặp những chuyện trắc trở.

Thông thường, nỗi sợ hãi làm người ta xao xuyến, bồn chồn, không thể phát huy hết sức mạnh nội tại. Đáng sợ hơn, nếu sự sợ hãi phát xuất từ trong nội tâm con người như câu chuyện khẳng định, làm họ bất an, lo lắng, nghi ngờ.

Người ta không thể trốn tránh được nỗi lo này. Chỉ có cách duy nhất là giải quyết nó ngay từ trong nội tâm.

Làm thế nào để làm chủ nỗi sợ?

Để có thể vượt qua sự sợ hãi, có nhiều sự gợi ý. Trước tiên, chúng ta cần:

- **Nhận diện nỗi sợ.** Ta cần dừng lại để xác định rõ

nỗi sợ hãi của bản thân là gì? Đây là nguyên nhân của nỗi sợ ta đang mang. Nó hữu hình hay vô hình? Gọi tên chính xác sự sợ hãi của bản thân và tìm cách đối diện với nỗi sợ đang lấn át bản thân. Hãy dùng lý trí để suy xét cách thành thật về nguyên nhân nỗi sợ và đề ra phương thức cụ thể để vượt qua: "Tại sao tôi lại sợ đồ vật này? Tại sao tôi sợ con vật kia, người nọ...?". Hãy lưu ý sao cho hành động chọn lựa của ta không quá ngây thơ cũng không liều lĩnh, hoặc quá nghi ngờ.

- **Có một mối quan tâm cụ thể, một đam mê.**

Đừng để mình quanh quẩn với bản thân và với những lo lắng sợ hãi thậm chí vô lý. Trái lại, hãy luôn tỏ ra bận rộn, quên đi sự có mặt của sợ hãi và làm việc chăm chỉ. Việc nuôi cho mình một niềm đam mê giúp ta ra khỏi những bận tâm về chính mình, tập trung năng lực vào mục tiêu nhắm tới, để tự tin hơn nơi bản thân qua những thành công nhỏ bé.

- **Nhìn thật vào bản thân, đón nhận những giới hạn, và thiết lập những tương quan tình bạn tốt đẹp.**

Thái độ đón nhận giới hạn của mình và người khác hết sức quan trọng, nó giúp chúng ta giải phóng cái bóng sợ hãi bao trùm trên việc sợ người khác đánh giá, coi thường hay loại trừ. Nó cũng dẫn ta ra khỏi những lo toan khẳng định chính mình, để có thể sống cuộc đời cách hồn nhiên, vui thú. Nói tắt: Sống như mình là.

- **Nuôi dưỡng một niềm tin, tình yêu vào cuộc sống, và sự bình an nội tâm.** Bởi nỗi sợ hãi "Nhu cơn bệnh lên vào tâm trí", nên điều tiên quyết giúp giảm bớt sự sợ hãi chính là niềm xác tín vào điều mình làm; là nuôi dưỡng niềm tin tưởng vào con người và nhất là vào Đấng đã tạo dựng nên mình; là gia tăng tình yêu vào cuộc sống thay vì nghi ngờ; và cuối cùng là vun trồng sự bình an trong chính nội tâm của mình. Sống trong, sống sạch là điều kiện quan trọng để con người sống với "Tâm an". Bình an là quà tặng lớn nhất giúp người ta sống với cái đầu ngẩng cao.

- **Tìm ra ý nghĩa cuộc sống và dám sống đẹp.** Bí quyết làm cho người ta sống một đời sống sung mãn và mạnh mẽ đó là biết lý do vì sao tôi sống, biết rằng sự hiện diện của tôi trên trần thế này mang một ý nghĩa, và tôi có một sứ mạng quan trọng trong cái thế giới đang cần trở nên tươi đẹp hơn này.

Chúa Giê-su nói: "Anh em đừng sợ những kẻ giết thân xác, mà sau đó không làm gì hơn được nữa. Thầy sẽ chỉ cho anh em biết phải sợ ai: Hãy sợ Đấng đã giết rồi, lại có quyền ném vào hoả ngục. Thật vậy, Thầy nói cho anh em biết: Anh em hãy sợ Đấng ấy".

Bình an và hạnh phúc ở cùng bạn!

CHIÊN CHÚA TẠO DỰNG và Người có rất nhiều ý hay

Yacouba Sawadogo là một người đàn ông khôn ngoan và có sáng kiến. Ông sống tại vùng ngoại biên của sa mạc Sahel, thuộc vùng đất Gourga, đất nước Burkina Faso. Đây là một trong những vùng đất khô cằn nhất Phi Châu. Cách đây 40 năm, nạn hạn hán xảy ra khắp vùng nhưng ông vẫn quyết định canh tác và tiếp tục làm nghề nông. Những người ghen tị với ông thường xầm xì với nhau: “Đúng là đồ điên!”, “Ông ta chẳng được học hành, chẳng biết đọc, biết viết, thế mà cứ đòi cải tạo cái hoang mạc này!”.

Ông đã nhớ lại một điều đã được học từ thuở nhỏ: Kỹ thuật cổ của bộ tộc Zai. Trong mùa khô, họ bắt đầu đào lỗ, họ đào rộng hố ra và dùng lá và phân hữu cơ đậy lại. Nước mưa sẽ đọng lại ở đây như trong các cái chậu. Sau đó, trong những lỗ này bắt đầu xuất hiện những con mối, lúc này ông Yacouba sẽ bắt chúng làm việc: Những con mối sẽ đào những đường hầm để giữ ẩm, chúng tiêu hóa phân hữu cơ làm đất biến thành dưỡng chất. Yacouba trải qua nhiều ngày tròn và chiêm ngưỡng những công việc mà những con mối nhỏ đang làm. Khi thấy đã đủ, Yacouba bỏ vào lỗ những hạt giống tốt nhất của cây vừng và bo bo, cũng như cả những cây xanh khác. Nhờ có tư tưởng của “bộ tộc Zai” mà một rừng cây được khai sinh. Hằng đêm Yacouba mơ về một khu rừng phủ kín sa mạc. Chẳng ai biết sa mạc của Gourga sẽ được như ngày hôm nay, hay sẽ chỉ là hoang mạc nếu Yacouba không bắt đầu đào những cái lỗ.

CHIM SẾ VÀ HOA HƯỚNG DƯƠNG

“Làm sao mà bạn đẹp thế!”

Tại một bờ rác ở một góc bị bỏ hoang trong khu vực công nghiệp thành phố, mọc lên một cây hoa hướng dương. Hàng ngày, cây hoa hướng dương này làm bạn với một con chim sế. Nó buồn bã mơ về một bãi cỏ xanh có những con bướm bay dập dờn. Hoa hướng dương tự hỏi: “Mình ở đây liệu có ích gì nhỉ?”.

Nhưng con chim nhỏ nhìn ngắm hoa hướng dương vàng rực rỡ với cái mỏ há to. Nó thầm thì: “Ồ này. Làm sao bạn đẹp thế. Bạn thật là tuyệt vời!”.

Bông hoa hướng dương khôn ngoan trả lời: “Còn có biết bao điều còn đẹp hơn nữa. Bạn thử nhìn chung quanh mà xem!”.

Con chim sế tốt lành chăm chú nhìn chung quanh, nhưng cuối cùng nó vẫn ngoảnh lại nhìn ngắm hoa hướng dương, nó kêu chiêm chiếp với vẻ thán phục: “Đẹp hơn tất cả phải là bạn. Bạn mới là đẹp nhất!”.

Với một cánh bị thương

Những lời khen ngợi đầy mộ mến của chim sẻ mỗi ngày làm cho hoa hướng dương thêm can đảm, nó lớn lên nhanh chóng, chễm chệ giữa đồng rác thải khổng lồ. Cái triều thiên màu vàng của nó ngày càng rực rỡ chói lọi hơn. Nhưng một ngày nọ, khi mặt trời đã chiếu lên những ánh nắng nồng ấm, mà bông hướng dương vẫn hoài công chờ đợi cậu bạn nhỏ bé. Mãi đến chiều tối hoa hướng dương mới nghe được tiếng rên rỉ yếu ớt ở phía dưới chân mình. Nó cúi xuống và ngay lập tức bị thu hút bởi con chim sẻ với một cánh bị thương.

Nó hỏi: “Này anh bạn nhỏ bé của tôi, điều gì xảy ra với bạn thế?” – nó hỏi.

“Một cơn bão biển đã làm tôi bị thương, đã nhiều giờ trôi qua mà tôi chẳng tìm được chút gì để ăn. Chắc đến ngày tôi là đời rồi!” - Con chim sẻ con rên rỉ. Nhưng hoa hướng dương la lên: “Không, không! Hãy đợi một chút!”.

Bông hoa lớn lắc mạnh thân mình, những cánh hoa lớn rung rinh không ngừng và rồi một cơn mưa những hạt hoa rơi xuống trên con sẻ nhỏ. Nó nói:

“Cậu bạn của tôi, hãy ăn nó đi. Những hạt hoa sẽ cho bạn sức mạnh mới đó”.

“Tôi đã là một quà tặng cho bạn”

Ngày hôm sau, con chim sẻ đã lấy lại được sức mạnh, và với lòng biết ơn, nó tìm

đến cây hoa hướng dương. Nhưng con tim của nó đã phải thổn thức khi đứng trước nỗi đau bất ngờ. Bông hoa bạn của nó đã mất đi sắc màu rực rỡ, những chiếc lá rơi rụng tơi tả và những cánh hoa rụng hết, chỉ trơ lại một cái đài hoa khô khăng.

Chim sẻ hỏi: “Điều gì đã xảy ra với bạn thế, hồi bông hoa tuyệt vời?”.

Hoa hướng dương trả lời: “Thời gian sống của tôi đã tận rồi, nhưng tôi ra đi với niềm hạnh phúc. Trong suốt thời gian dài tôi đã than phiền vì số phận nghiệt ngã khi bị sinh ra trên một đồng rác. Bây giờ tôi đã hiểu: Tôi đã là một quà tặng cho bạn và tôi đã trả lại cho bạn sự sống. Cũng như bạn đã là một quà tặng cho tôi, bởi vì bạn đã luôn khích lệ tôi. Bạn hãy ăn các hạt hoa của tôi nếu bạn muốn, nhưng hãy để dành lại vài hạt. Một ngày nào đó chúng sẽ đâm chồi, nảy lộc và mọc lên một luống hoa tươi xinh.

3 anh em

FERRERO BRUNO
NGỌC YẾN, FMA chuyển ngữ:

Ý tưởng chủ đạo

Hãy nhìn cuộc sống như một mảnh đất, trong đó chúng ta được mời gọi nở hoa, và chúng ta nở hoa theo khuôn mẫu của một nhà nghệ sĩ, và với kích thước mà chúng ta làm cho đời sống mình trở thành một tác phẩm nghệ thuật. (Thánh Âu-tinh)

Câu chuyện

Một người cha nọ đã già yếu, cho gọi ba người con lại gần bên giường. Với chút hơi tàn, ông cố gắng với lấy một hộp nhỏ trong đó chứa ba hạt giống, và chia ba hạt giống cho từng người con. Ông khó khăn nói: *"Mọi điều mà chúng con làm để xử lý những hạt giống này, cũng sẽ xảy ra như thế cho chúng con"*.

Nói xong những lời này, ông qua đời. Ba cậu con không ai hiểu những lời cuối của người cha nói có ý nghĩa gì. Họ nghĩ rằng đó chỉ là những lời nói sảng của ông trước khi chết, vì thế, không ai quan tâm tìm xem ý nghĩa đích thực của câu nói ấy là gì. Vì vậy, mỗi người lấy hạt giống của mình rồi ra về.

Người con cả đặt hạt giống vào một cái bóng đèn bằng pha-lê, và đặt nó trong một cái phòng đẹp nhất nhà. Mỗi lần chiêm ngắm nó anh lại nhớ đến người cha dấu yêu. Người con thứ đem hạt giống về nhưng anh làm mất nó trên đường đi, và anh cũng chẳng thêm quan tâm tìm kiếm nó làm gì. Người con út lại muốn biết hạt giống cha cho trước khi chết là gì, vì thế, anh lấy một cái bình, đổ đầy đất vào đó, và gieo hạt giống xuống. Cậu chăm sóc nó hết sức cẩn thận, sau ít thời gian, hạt giống đó nảy mầm và lớn lên thành một cây hoa hồng đỏ tuyệt đẹp.

Nhiều năm trôi qua, chẳng biết thế nào nhưng thực sự đã ứng vào mỗi người trong ba anh em điều mà họ đã làm cho hạt giống. Người anh cả bị một cơn bệnh lạ khiến anh buộc phải nằm bất động trên giường, không thể đi ra ngoài một bước. Người con thứ bị mất tích trong một khu hoang dã. Không ai biết đến một mảy may tin tức nào của anh ta.

Trái lại, mọi sự tiến triển tốt đẹp với người con út. Anh đã làm điều mà anh thích nhất, đó là vẽ tranh. Anh vẽ rất nhiều tranh và trở thành nổi tiếng khắp nơi trên thế giới vì cái đẹp diễn tả cách huyền diệu mà thanh thoát trong tranh. Những công trình của anh được trưng bày trong các viện bảo tàng lớn nhất. Tại góc của mỗi bức tranh đều được ký bằng hình vẽ một bông hồng đỏ.

MỌI TƯ TƯỞNG VĨ
ĐẠI ĐIỀU ĐƯỢC
XUẤT PHÁT TỪ
TRÁI TIM.

Vauvenargues

Người con út đã là người duy nhất đã vun trồng hạt giống, do vậy, điều xảy ra cho hạt giống đã xảy ra cho chính anh: Nở hoa.

NHỮNG CHỈ DẪN SỰ PHẠM

Sứ điệp ẩn giấu

Thiên Chúa có một giấc mơ trên cuộc sống của mỗi người nên mỗi người cần khám phá ra kế hoạch ấy của Thiên Chúa, đồng thời thực hiện nó như một sứ mệnh. Tuy nhiên, không phải ai cũng xác tín về chân lý này. Cuộc sống có nhiều lo toan, nhiều cám dỗ, nhiều đòi hỏi của cuộc sống khiến chúng ta không có thời gian để dừng lại và xác tín. Đôi khi, những điều thú yếu trong cuộc sống lại choán hết chỗ của những điều chính yếu.

Mỗi hạt giống mà người cha trao cho từng người con ám chỉ đến ơn gọi mà Thiên Chúa đặt để trong mỗi người. Người anh cả không gieo trồng nhưng lại cất ở nơi cao để nhìn ngắm, người con thứ lại đánh mất dọc đường. Hai hình ảnh này giải thích cho việc con người không quan tâm đủ và đứng đến dự liệu tốt đẹp của Thiên Chúa trên họ. Hạt giống là để gieo trồng, ơn gọi là để sống! Chỉ người con út mới có thái độ đúng trước ơn gọi. Cậu làm đất, gieo trồng và chăm sóc từng ngày. Chỉ cậu mới đạt đến cuộc sống sung mãn. Nở hoa.

Câu hỏi đối thoại

- ✦ Người cha đã nói gì với các con trước khi chết?
- ✦ Mỗi người con đã làm gì với hạt giống mình được trao?
- ✦ Những năm kế tiếp, điều gì đã xảy ra cho từng người?
- ✦ Tại sao mọi sự lại trở nên tốt đẹp đối với người con út?
- ✦ Điều gì xảy ra nếu các anh em khác cũng cố gắng vun trồng hạt giống?
- ✦ Thiên Chúa đã ban cho mỗi người một hạt giống để vun trồng. Bạn có những hạt giống nào? Những khả năng và những nén bạc nào? Điều nào hấp dẫn bạn nhất? Điều nào bạn thích làm nhất?

- ✦ Điều gì xảy ra với người không lo chăm sóc hạt giống của mình?

Hoạt động

1. Hãy lên một danh sách hoàn thiện bao nhiêu có thể, về những khả năng và tài khéo mà những con người có thể có. Giữa những điều được viết xuống, mỗi em tìm cách chỉ ra những điều mà dường như các em sở hữu. Sau đó, viết những điều này chung với nhau. Những bạn khác cũng có thể nói thêm vào những khả năng mà các em nhận biết được nơi bạn của mình.

Cuối cùng, không quan trọng ở số lượng mà là chất lượng của các khả năng đó. Sau đó, các trẻ sẽ cùng làm việc để làm nên một bản viết về căn tính, là tổng hợp của những khả năng và đặc nét mà các em đã chỉ ra. Trong khi làm việc như thế, giáo lý viên nhắc các em về việc vun trồng những khả năng này, chứ đừng để nó mất đi mà không sinh hoa trái nào.

2. Dùng những biểu tượng ở trong câu chuyện. Hãy trao cho mỗi học sinh một hạt giống khác nhau, biểu tượng của các khả năng, tài khéo và ơn gọi mà Thiên Chúa đã đặt trong từng người. Cũng hãy trao cho mỗi em một cái chậu nhỏ bằng đất sét hay bằng nhựa. Giáo lý viên tìm một bình lớn cho tất cả gieo xuống hạt giống của mình. Mỗi em phải được biết và tin rằng để chăm sóc hạt giống cần phải có thời gian, đủ để nó lớn và phát triển.

Với những điều này, các trẻ nhận ra rằng diễn tiến của sự tăng trưởng thì chậm chạp, đòi hỏi sự chăm sóc vô cùng, và cả sự kiên nhẫn nữa. Đối với con người cũng thế. Giáo lý viên viết trên các mảnh giấy những ngành nghề khác nhau như bác sĩ, y tá, giáo viên, kỹ sư, họa sĩ, truyền giáo... Trao cho mỗi trẻ em một mảnh, biểu tượng cho mỗi hạt giống. Từng em sẽ giải thích xem em sẽ chăm sóc thế nào cho hạt giống em nhận được, tức là phải làm gì để nó có thể phát triển hoàn toàn và đạt tới ơn gọi mà nó phải là.

Kinh thánh cũng kể lại

Giáo lý viên kể về dụ ngôn Người gieo giống trong chương 8, Tin mừng Luca, hoặc trong Tin Mừng Mát-thêu chương 13 ■

**TÔI NỔI GIẬN,
VÀ RỒI...?**

TỨC GIẬN

ĐỊNH NGHĨA

Sự giận dữ là một tâm trạng của người đang tức giận, họ lên giọng, dễ tấn công một ai đó.

NGƯỢC VỚI HÀNH VI NỔI GIẬN LÀ GÌ?

Ngược lại với sự nổi giận là sự bình tĩnh, hiền hòa, dịu dàng, biết suy nghĩ và cân nhắc.

NHỮNG CON VẬT BIỂU TRƯNG CHO SỰ GIẬN DỮ

Con Nhím: Khi nói đến một người đang nổi giận, người ta thường nói: "Đừng xù lông nhím ra nữa". Tại sao vậy?

Con Mèo: Người ta cũng thường nhìn đến hình ảnh con mèo khi nó cong mình thu tròn lại, rồi dựng đứng lông lên mỗi khi nó giận dữ và muốn đe dọa một ai đó.

SUY XÉT

Bạn xem mình có phải là một kẻ hay tức giận không nhé. Nếu câu trả lời là "Có", thì hãy vẽ một tia chớp ⚡ cho mỗi câu.

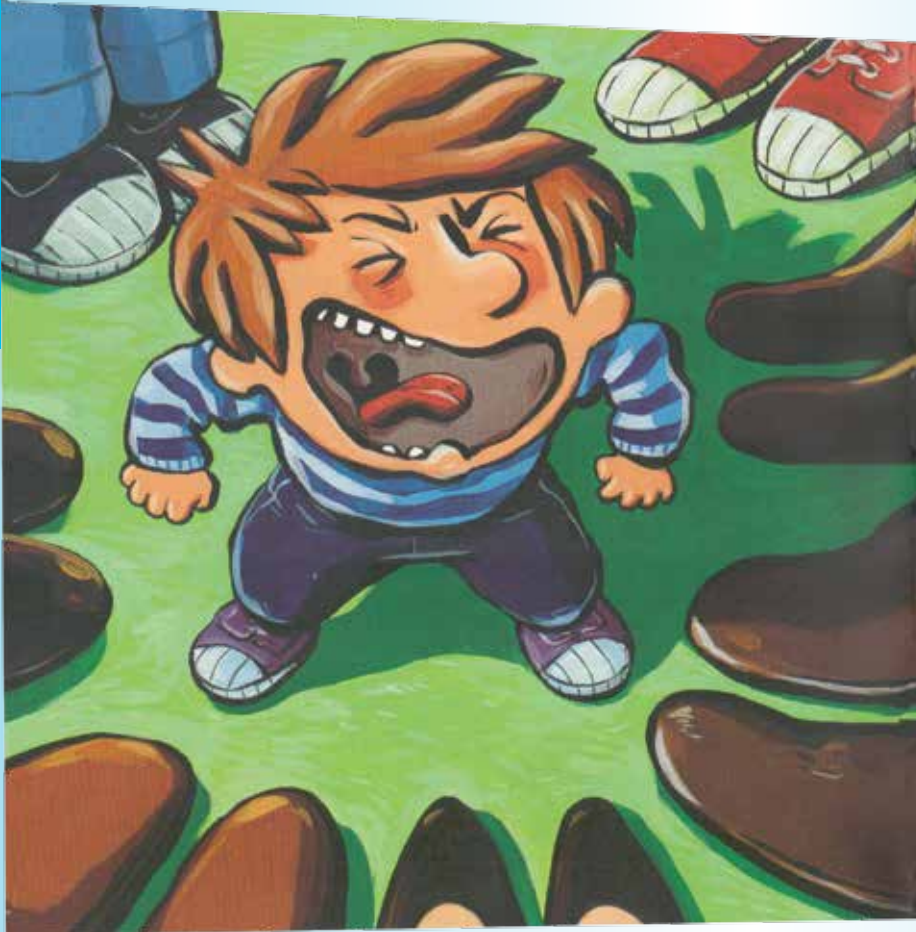

- Trong một cuộc cãi vã, bạn nghĩ rằng ai mà nói mạnh hơn thì chắc chắn họ là người có lý? ☐
- Trong khi nhìn thấy một đứa trẻ nổi giận, bạn nghĩ rằng sẽ là thú vị nếu cả bạn cũng có thể làm như đứa trẻ đó. ☐

- Lật ngược chén đĩa trong bữa ăn trưa: Ý tưởng này đã có lần đã có trong đầu óc của bạn? ☐
- Có khi nào bạn quăng quật hay ném đồ vật trong phòng, khi bạn tức giận không? ☐
- Nếu như ai đó làm phiền bạn, bạn cảm thấy lòng mình phần nộ, và bạn nghĩ rằng đánh người khác là điều duy nhất làm cho bạn bình tĩnh lại? Chỉ biết ngỡ ngàng trước những người mạnh nhất. ☐

(Nếu bạn có 5 tia chớp. Hãy bình tĩnh lại!).

KINH THÁNH

“CHỚ ĐỂ MẶT TRỜI
LẶN MÀ CON GIẬN
VẪN CÒN”.
(Lc 12,15)

KINH PHẬT

“HÃY KIỂM SOÁT
CON GIẬN NHƯ
NGƯỜI ĐÁNH XE
ĐIỀU KHIỂN CHIẾC
XE NGỰA ĐIÊN
KHÙNG CỦA MÌNH”.
(Dahmapada, 222)

MINH TRIẾT

“CON GIẬN LÀ BƯỚC
ĐẦU CỦA SỰ ĐIÊN
LOẠN”
(Cicerone)

TÂM TRẠNG CON NGƯỜI

Theo Hippocrates (460 – 377 TCN), người sáng lập ra nền y học hiện đại và cũng được xem là thầy thuốc vĩ đại nhất của thời đại ông, thì bệnh tật phát sinh là do sự thiếu cân bằng giữa các tâm trạng, bao gồm bốn thể dịch tuần hoàn trong thân xác như máu, mật đen, mật vàng và niêm dịch (thuyết Thể dịch), tương ứng với bốn nguyên tố cơ bản cấu thành vũ trụ là không khí,

đất, lửa và nước. Sự cân bằng của bốn chất này là điều kiện cơ bản để con người khỏe mạnh. Để điều trị bệnh, thầy thuốc phải xác định được thể dịch nào bị mất cân bằng để tái lập lại.

Ngày hôm nay, nếu một ai đó dễ nổi giận, thì được người ta gọi là kẻ có máu nóng. Ngược lại, người bình tĩnh thì luôn giữ được một tâm trạng ổn định, hòa nhã và thanh thản.

Tình huống: PLACIDO TRÊN TIVI

Chiều nọ, Placido đọc trên một tờ báo mục: “Những chuyên gia tức giận được thỏa mãn”. Thế có nghĩa là gì?

- Họ nhận được tất cả những gì mà họ muốn – ba của cậu trả lời.

Ngày hôm sau, tại một siêu thị, ba mẹ cậu không chịu mua vài thứ mà cậu đòi, thế là Placido thử làm một kinh nghiệm. Cậu ta muốn trở thành một chuyên gia tức giận. Trước tiên, cậu tỏ ra tức giận với vẻ lạnh lùng, nhưng chẳng ai phản ứng gì và mọi sự vẫn như thường. Thế là cậu lại thử lên cơn giận theo kiểu người ta thường thấy: Cậu hét lên, lăn xuống đất, vừa dẩy vừa khóc.

Bất ngờ, trên màn hình Tivi xuất hiện một người đàn ông cầm một máy quay phim, miệng không ngớt động viên cậu: “Giỏi lắm cậu bé, cứ thế tiếp tục nhé!”.

- Ồ, có tác dụng rồi – Placido nhủ thầm.

Cậu tiếp tục làm bùng nổ cơn tức giận. Nhưng cậu thấy điều gì? Thật là sai lầm! Trên tất cả các màn hình đều có cậu. Cái đầu với khuôn mặt giận dữ xuất hiện trên mọi màn hình, thật là xấu hổ! Và nếu như có thể độn thổ thì tốt hơn nhiều.

Người đàn ông quay phim nói với cậu: “Cậu thấy gì thế?”. Rồi tất cả cười rộ lên, trừ Placido, cậu đang muốn bốc hơi, biến mất ngay tại chỗ. Nhưng không thể, ở màn hình ấy vẫn còn rõ ràng hình ảnh cậu, đang giận dữ và thật thảm thương.

BẠN CÓ BIẾT ?

Ngày xưa, trong thế giới Hy Lạp người ta nhìn thấy dấu hiệu của thần thánh ở khắp nơi. Dưới ánh mắt của họ, sấm sét diễn tả cơn tức giận của thần Dớt, chủ tể vũ trụ.

Erinni và Furie là những cô gái của đêm đen, họ là những tạo vật khủng khiếp nhất thế giới: Thay vì mái tóc đen mượt mà, thì mỗi sợi tóc của họ là một con rắn. Mắt của họ giống như những tia lửa. Và đôi cánh của họ nhọn hoắt có thể bay vào bất cứ góc ngách nào, ngay cả góc sâu thẳm nhất của tâm hồn con người. Hai cô gái đêm đen này được các vị thần giận dữ sai đến từng trái tim những kẻ phạm tội và bắt công để trừng phạt họ.

CƠN GIẬN & HẬU QUẢ

"Một tòa án ra lệnh giải thể một chỗ lữ trẻ vui chơi ở quảng trường: Bởi có những người than phiền về những tiếng cười, tiếng la hét của "lữ trẻ trâu".

Bạn hãy thử tưởng tượng xem: Một khi họ tức giận về chuyện này, họ có thể...

- ★ Rơi vào tình trạng phần nộ cao độ,
- ★ Rồi có thể trở nên mất trí điên cuồng.

Rồi hậu quả tiếp theo: Cái gì sẽ có thể xảy ra?

(nếu họ giận dữ, chắc hẳn sẽ làm lữ trẻ sợ hãi; nếu họ phần nộ, hẳn sẽ làm cho lữ trẻ khiếp đảm; còn nếu họ ra điên cuồng, thì có thể làm bất cứ thứ gì: Như đã xảy ra trong trường hợp đã viết trên báo rằng một người nộ tức giận đã cầm lấy khẩu súng và...)

TÔI TỨC GIẬN... VÀ RỒI?

Bạn có thể bị cám dỗ làm bất cứ điều gì do sự nóng giận.

Cơn tức giận có thể làm cho bạn mờ mắt: Bạn la hét và trở thành kẻ bạo lực trong lời nói cũng như hành động... Tất nhiên, rốt cuộc bạn sẽ gặp phải điều chẳng hay ho gì !

Sự tức giận là điều gì đó tự nhiên nơi mỗi con người, và ai cũng có thể tức giận. Cả những người quyền quý hay một trẻ em cũng đều có những căng thẳng và khủng hoảng. Nơi người này, sự giận dữ ấy có thể bùng phát thành cơn giận điên cuồng, nhưng nơi người khác có thể âm thầm nhưng bên dưới ẩn giấu sự căm phẫn. Sự tức giận có thể diễn ra dưới nhiều hình thức.

Giận dữ và không khoan thứ là kẻ thù của sự thông hiểu đúng đắn.

Mahatma Gandhi

Đừng bao giờ để mình chìm trong thịnh nộ; bởi nó giống như mài thanh kiếm để tự đâm vào ngực mình, hay giết bạn mình.

Akhenaton

Mỗi phút bạn giận dữ, bạn từ bỏ sáu mươi giây thanh thần tâm hồn.

Ralph Waldo Emerson

NHỮNG LỜI CỦA CHIẾC GIƯỜNG

- Khi chúng ta cảm thấy không có một giải pháp nào cho một vấn đề nào đó, lúc ấy Thiên Chúa làm cho ta nghe được tiếng nói của Ngài. Chính Ngài can thiệp. Thiên Chúa có cả một túi ý tưởng!
- Thiên Chúa là Đấng sáng tạo, Ngài không khép kín, và chính vì thế mà Ngài không mãi mãi cứng nhắc. Ngài đón nhận chúng ta, Ngài đến gặp gỡ chúng ta. Như Ngài, chúng ta cũng phải thay đổi...
- Tạo dựng có nghĩa là biết trao ban sự sống cho cái gì đó, một cách mới mẻ và đẹp đẽ, cái gì đó mà trước kia chưa có.
- Với một cử chỉ tạo dựng, hay với một lời sáng tạo, cả tôi cũng có thể thay đổi thực tế đang tồn tại chung quanh tôi. Tôi có một quyền lực. Thật đấy!
- Nếu tôi được tạo dựng, tôi giống như một hạt giống được gieo vào lòng đất; tôi mở lòng mình ra với những khả năng của mình, lớn lên, biến đổi, trở thành những gì mà tôi muốn trở thành.

LỜI CẦU NGUYỆN CỦA NGƯỜI GIEO GIỐNG

Mỗi buổi sáng tôi gieo niềm hy vọng,
và buổi chiều tôi không để tâm trí mình ngơi nghỉ;
mỗi buổi sáng tôi gieo xuống đất
hành vi tốt, lời nói đẹp và ý nghĩ tích cực
và tôi cứ gieo và hy vọng,
vì bởi tôi không biết cái gì sẽ mọc lên.
Tôi không biết nếu là cái này hay cái kia,
hay cả hai chúng đều lớn lên tốt đẹp.
Mỗi buổi sáng Lời Chúa được gieo vào lòng tôi,
và buổi chiều Ngài không để cho những vì sao yên nghỉ;
Lạy Chúa, con ca tụng Ngài
vì Ngài đã ban cho con sự sống,
mỗi ngày đều mới mẻ.

THƯƠNG

SAO CHO ĐÚNG

Là cha mẹ, thầy cô hay là nhà giáo dục, chúng ta cố gắng dốc hết tâm lực để yêu thương và phục vụ, mong sao con cái hay học trò của mình được tăng trưởng cả về khả năng và nhân cách. Các chuyên viên về tâm lý và giáo dục đã khẳng định rằng con trẻ sẽ hồn nhiên, an vui và phát huy tốt những khả năng của mình khi em cảm nhận được tin tưởng và được yêu thương. Nhưng kinh nghiệm thực tế cho thấy, đối với nhà giáo dục, thương thì không khó, nhưng thương sao cho đúng thì chẳng dễ chút nào. Vì thế có rất nhiều phụ huynh đặt với tôi câu hỏi: “Thương làm sao cho đúng cách?”

NHỮNG TRÁI TIM ĐAU KHỔ VÀ
DỪNG CẢM, ĐÓ LÀ NHỮNG
TÂM HỒN CAO THUỘNG.

René Bazin

Bài viết: **NHẬT TÂM**

Câu chuyện từ cuộc sống

“Bé N. T., khi mới gia nhập lớp rất được các bạn trong lớp thương mến, nhưng tại sao giờ đây lại là đối tượng bị các bạn chê bai và ganh tị? Chuyện gì xảy ra vậy cô Tâm”? Đây chính là câu hỏi của một chị cộng tác viên. Chị rất thương các em trong nhóm và luôn sẵn sàng giúp đỡ những em có hoàn cảnh khó khăn hơn. Chị đã tinh tế nhận ra điều khác lạ đó nơi phản ứng và nơi ánh mắt của các em học sinh trong nhóm tôi phụ trách.

Để trả lời thắc mắc của chị, tôi đã kể cho chị nghe về sự kiện mới xảy ra trong nhóm. Thông thường, mỗi em trong nhóm đều có một con búp bê. Các con búp bê này thường được xếp cạnh nhau và dường như cả chúng cũng quấn quýt với nhau hết như những đứa trẻ vậy. Nhưng một ngày kia, các em hỏi tôi một cách rất tự nhiên: “Cô ơi, cô thích con búp bê nào nhất trong số các con búp bê này?”. Tôi chỉ vào một con búp bê màu nâu có tên Ben và nói: “Cô thích con búp bê này”. Một em lên tiếng thắc mắc: “Tại sao cô lại không thích con búp bê của em? Con búp bê của em đẹp mà tại sao cô lại đi thích con búp bê xấu xí đó?”. Vừa nói dứt lời, em và các bạn của chúng nhào vào tấn công con búp bê mà tôi thích. Chúng đánh, đập, cẩu xé con búp bê đó và liên tục nói: “Chết mày nhé, tại sao cô lại thích có một mình mày thôi? Mày xấu xí đen đủi. Tội tao đánh mày vì cô thích mày đó, biết không cung!!!”.

Khi nghe xong câu chuyện này, chị đã hiểu và ngắt lời tôi: “Bây giờ thì chị hiểu tại sao rồi!”. Chị hiểu điều gì thế?

Tôi hiểu từng em trong nhóm trẻ mồ côi mà chị cộng tác viên trông coi. Trong thực tế, chúng tôi đã nhắc nhở nhau rằng sẽ luôn dành sự quan tâm và sự ưu ái cho những trẻ nào có hoàn cảnh đáng thương nhất. Và N.T. là một đứa trẻ ở trong hoàn cảnh đáng thương: Mẹ của em mới qua đời, và em phải xa bố và các anh để có cơ hội đi học.

Tuy nhiên, điều làm chị Cộng tác viên băn khoăn và phiền lòng là đáng ra mọi đứa trẻ khác cũng phải nhìn thấy điều này mà tỏ lòng xót thương với người bạn nhỏ của mình. Ai dè chúng lại biểu lộ sự căm tức, ghét bỏ, và hằn học với em. Sự kiện này khiến chúng tôi suy nghĩ và tìm ra sự thật này: Rõ ràng lối hành xử của chúng tôi không sai, nhưng trong mắt của những đứa trẻ khác thì đó lại là một sự thiên vị. Vì thế, sự có mặt của N. T. trở nên như mối đe dọa lấy mất đi chỗ đứng của chúng trong lòng chúng tôi.

Phải chăng yêu thương không đúng cách vô tình tạo ra sự đổ kỵ?

Chợt nhớ về câu chuyện trong Kinh Thánh: Giu-se và các anh em con ông Gia-cóp. Ông Gia-cóp có 12 con trai, trong đó, Giu-se là con của người vợ thứ mà ông yêu dấu, và bởi vì ông có cậu khi tuổi đã cao, vì thế mà ông Gia-cóp tỏ ra yêu thương Giu-se hơn những người con kia. Sự ưu ái này của ông Gia-cóp vô tình đã trở nên nguyên do khiến cho những người anh của Giu-se sinh lòng đổ kỵ và ghen ghét. Họ xa cách cậu, chế giễu, hằn học và không ăn nói tử tế với cậu. Và khi cơ hội đến, các anh em cùng bàn kế hại cậu em.

Trong câu chuyện không nói đến việc ông Gia-cóp có thương các cậu con trai khác hay không, nhưng chỉ nói rằng ông thương cậu con út hơn những người khác. Như thế, khi cha mẹ hay nhà giáo dục diễn tả tình thương không đúng cách có thể tạo nên một bầu khí bất hòa, so sánh và ghen tương giữa con cái hay giữa các học sinh.

Cần thấy rõ là câu chuyện của Giu-se vẫn là câu chuyện của ngày hôm nay đang diễn ra nơi gia đình và nơi các môi trường giáo dục. Khi chúng ta bày tỏ lòng thương mến cho một đối tượng nào đó và dành một sự quan tâm đặc biệt cho riêng ai thì rất có thể sẽ khơi lên một làn sóng ghen tương ngầm trong lòng của những người còn lại. Lúc ấy, người được thương và được quan tâm hơn sẽ vô tình trở thành nạn nhân bởi những em khác sẽ lý luận rằng vì người đó mà tôi bị mất đi chỗ đứng trong lòng của cha mẹ và nhà giáo dục. Bọn trẻ sẽ có thái độ loại

trừ, đôi khi còn chơi xấu đối với em và chúng ghen ghét. Có nhiều khi các trẻ tỏ ra dễ gây sự và hay đồ trò ngỗ nghịch cũng chỉ vì ghen và mong muốn mình cũng là thành phần được quan tâm và chăm sóc như thế.

Một số lưu ý cần có khi giáo dục

Hãy nhớ: Mỗi em là duy nhất giữa tất cả. Khi ở giữa các trẻ, nhà giáo dục cần nhớ rằng làm người ai cũng đều cần được đánh giá, yêu thương, trân trọng như thể họ là duy nhất. Vì thế, cho dù là đứa trẻ có nhiều lợi điểm hay yếu điểm thì cha mẹ và nhà giáo dục vẫn phải cho từng em nhận ra rằng em được yêu thương nhất.

Cha mẹ hay nhà giáo dục hãy tìm một vài khoảnh khắc riêng tư trong ngày để nói chuyện với từng em. Hãy tinh tế nhận ra những khả năng và những nét đẹp riêng của mỗi em và khích lệ chúng phát triển. Cố gắng không so sánh chúng với nhau nhưng chấp nhận con người và bước tiến của từng em một là cách thức để xây dựng hòa khí yêu thương.

Can thiệp gián tiếp. Một tình thương được diễn tả đúng cách sẽ có khả năng xây dựng hòa khí, tạo cơ hội cho mọi thành phần biết quan tâm chăm sóc lẫn nhau. Chắc chắn trong nhóm, trong lớp học hay trong chính môi trường gia đình luôn luôn có những thành phần cần được quan tâm và hỗ trợ hơn. Chúng ta phải can thiệp thế nào để tạo nên một bầu khí yêu thương, hài hòa và nâng đỡ lẫn nhau chứ không là sự cạnh tranh. Muốn thế, chúng ta không nhất thiết phải là người trực tiếp tỏ lộ sự quan tâm chăm sóc tới những thành phần bé nhỏ, mà có thể dùng đến thành phần trung gian: Đó chính là các anh chị lớn hơn trong gia đình hay trong nhóm, bằng cách khơi dậy nơi tâm hồn của những em mạnh mẽ và có khả năng hơn sự hào hiệp để giúp đỡ, bảo vệ cho em yếu thế hơn. Sự can thiệp như thế được gọi là can thiệp gián tiếp, qua đó nhà giáo dục không những đạt được mục đích của mình, mà còn lôi cuốn để các em lớn hơn đổ dồn năng lực yêu thương của mình cho các em yếu đuối hơn thay vì sự đổ kỵ. Như thế bầu khí sẽ trở nên chan hòa hơn, các em nhỏ được giúp đỡ còn các em lớn thì có cơ hội để diễn tả lòng tốt của mình. Các em sẽ không quá chú ý để suy xét và so sánh tình cảm của nhà giáo dục dành cho người này hay người kia.

Cầu chúc cho các bậc phụ huynh và các nhà giáo dục gặt hái được những hoa thơm trái ngọt từ những nỗ lực giáo dục của mình, nhất là qua lối yêu thương đúng cách.

BẠN BÈ LÀ NHỮNG “KẺ XÂM LĂNG” KHỔNG LỒ: CHÚNG CHIẾM NHỮNG KHÔNG GIAN NGÀY Càng QUAN TRỌNG TRONG ĐỜI SỐNG GIA ĐÌNH, CHO DÙ CHẴNG AI NHÌN THẤY NÓ BAO GIỜ.

“Tôi không thể sống mà thiếu đi cô bạn gái tốt nhất của mình: Chúng tôi nói với nhau mọi điều, mọi sự xảy ra, những thứ có trong trí và nhiều điều khác nữa, rồi chuyện của những thằng con trai, các đứa con gái, chuyện trường lớp... Tuy nhiên, vấn đề là tôi quá thường xuyên thay đổi các bạn thân...”.

“Tôi tin rằng bạn bè tốt chẳng có mấy người trong cuộc đời. Bản thân tôi chỉ có hai người bạn, nhưng với họ, tôi đã có một mối tương quan bền chặt và lâu dài, những người bạn ấy luôn sẵn sàng lắng nghe, an ủi tôi. Người ta chỉ có thể tin tưởng vào bạn bè, đó là những người đáng tin không thể thiếu trong cuộc sống”.

Chuyển ngữ: **NGỌC YẾN, FMA**

Nghe thấy những lời này ắt hẳn nhiều bậc cha mẹ cảm thấy loáng thoáng đâu đó một hương vị đắng cay. Có những lúc các cha mẹ cảm thấy mình dường như bị trút phế, bị đánh bật khỏi con tim của con cái bởi lúc này chúng chỉ còn bận rộn với yêu sách và sự quấy rầy của đám bạn bè mà thôi, còn ba mẹ chỉ còn là một số 0 tròn trĩnh trong trái tim con cái. Một vài phụ huynh đã phải đau khổ thốt lên: “Này con, con không thể ở nhà ít nhất là một ngày Chúa nhật với gia đình sao?”.

Tuổi niên thiếu đầy sức sống này được gọi là quãng thời gian thiết lập các mối tình bạn sâu xa. Các bạn ấy tìm kiếm những tương quan thâm sâu và mãnh liệt này ở ngoài gia đình. “Người bạn thân” phải là người chính các em tự tìm kiếm, tạo mối liên kết. Những trẻ vị thành niên rất khó để có tình bạn thân thiết với người mà cha mẹ họ giới thiệu. Nhiều bậc cha mẹ cảm thấy bạn bè của con cái là những “kẻ xâm lăng” khổng lồ: Chúng chiếm những không gian ngày càng quan trọng hơn trong đời sống gia đình, dù chẳng ai nhìn thấy chúng bao giờ. Những người bạn thân của con cái ngẫu nhiên trở thành khách mời thường trực, làm xáo trộn sự mật thiết của gia đình.

Ngày nay chẳng hiếm cảnh một thiếu niên một tay lấy cơm, còn tay kia nhắn tin nhoay nhoáy trên chiếc điện thoại di động. Cha mẹ cần phải nhạy bén để nhận ra rằng, thông thường các bạn trẻ muốn giới thiệu người bạn thân của mình cho ba mẹ, hoặc ít là chúng được ba mẹ chấp nhận. Vậy nên, nếu như con cái của quý phụ huynh có người bạn nào đó mà không bao giờ nói đến hoặc đưa về nhà giới thiệu, thì các phụ huynh nên bắt đầu nghi vấn về người bạn ấy. Hãy tìm cách thử xem đó là người bạn ấy là người thế nào.

Những người bạn vô cùng quan trọng

Tục ngữ có câu: “Hãy nói cho tôi biết bạn chơi với ai, tôi sẽ nói cho bạn biết bạn là ai?”. Quả thực, con cái của quý vị bị ảnh hưởng rất nhiều từ phía bạn bè, từ những cuộc đi dạo, từ nhóm của các em. Cho dù nơi mỗi người được đóng ấn bởi những yếu tố di truyền, nhưng phần lớn lối ứng xử và những chọn lựa của các em bị ảnh hưởng, bị nhào nặn rất sâu bởi các bạn đồng trang lứa, hơn

ba mẹ

*chẳng thích
bạn của
con chút
nào*

là những điều lãnh hội từ cha mẹ rất nhiều. Những người bạn đồng hành (*trong trò chơi, trường học hay khu xóm*) là những người ấn định nên tính cách, thái độ ứng xử của một thiếu niên. Việc bị từ chối do không chấp nhận “luật” của nhóm thiếu niên khiến cho em trở nên yếu đuối, bất an, đôi khi còn dẫn đến việc bỏ học.

Đôi khi là nói quá, nhưng thực sự rất nhiều bậc cha mẹ sống trong nỗi lo lắng này. Họ nhận thức được áp lực của bạn chơi và bạn bè là rất lớn trong đời sống của con cái họ. Quả thực, ở trong nhóm, một thiếu niên cho dù có lịch thiệp đến đâu cũng có thể làm điều mà các bậc cha mẹ không thể tưởng tượng ra được.

Tuy nhiên, cha mẹ cần biết rằng việc chọn lựa theo bạn bè là một trong những bậc thang mà con cái phải vượt qua để chúng tách mình ra khỏi gia đình và chiếm hữu được sự tự lập. Sự lựa chọn này chưa bao giờ là một điều dễ dàng vì phải đôi khi chúng phải đối mặt với sự thất vọng, phản bội, đau khổ. Chính vì thế mà cha mẹ cần phải biết hành động với sự tế nhị, gần gũi và cẩn trọng trong lãnh vực tương quan nhạy cảm này. Hãy nhớ rằng con cái quý vị có quyền được có những riêng tư về sở thích và những mối dây thân thiện. Các con trẻ phải được tôn trọng, đồng thời được bảo vệ và hướng dẫn vì lợi ích của chúng.

Chiến lược can thiệp

Nếu bạn bè của con cái quý vị là những thanh thiếu niên tốt lành thì thực sự không có gì phải bàn cãi, nhưng nếu chúng có các bạn bè xấu hoặc là những “kẻ săn mồi” thì sao?

Quý phụ huynh thân mến! Đường như chưa có lúc nào mà chúng ta lại phải sống sự cảnh giác cao độ như ngày hôm nay. Vì thế, trước hết chính phụ huynh phải có được những thông tin rõ ràng, chắc chắn và chi tiết về con cái để có thể bảo vệ chúng tốt hơn.

Một khi trẻ đã kiến tạo một mối tình bạn vững chắc thì việc tìm cách để phân rẽ mối liên kết của tuổi trẻ vị thành niên khỏi tình bạn này là điều khó khăn vô cùng. Quý phụ huynh sẽ có nguy cơ chỉ thỏa hiệp với con cái về mối tương quan này và đôi khi còn là nguyên nhân kích động để cho chúng càng làm mạnh hơn mối tương quan tình bạn này. Đối với nhiều thiếu niên, thật khó để trở thành bạn của chúng, nhưng cũng giống như chúng, nhiều bậc cha mẹ cũng phản ứng tương tự. Đối với những người này, bạn bè của con cái bị coi là người gây ảnh hưởng tiêu cực trên con cái họ. Do vậy, xin đưa ra hai đề xuất can thiệp:

Trong trường hợp con cái có mối tương quan thường xuyên với bạn xấu thì quý phụ huynh nhất thiết phải có một sự can thiệp dứt khoát. Tuy nhiên,

việc can thiệp này không được thực hiện theo cách độc tài độc đoán, nhưng là qua sự suy nghĩ và được lý luận hợp lý.

Một nguyên tắc là “Cái gì càng nguy hiểm thì càng cần phải rõ ràng”. Do đó, điều quan trọng nhất là quý phụ huynh cần phản ứng với sự sẵn sàng và luôn cởi mở trong đối thoại với con cái, với bạn bè của chúng và ngay cả với cha mẹ của bạn bè của chúng.

Các phụ huynh nên bắt đầu trao đổi từ những gì là chính yếu nhất: Đó là lối hành xử của con cái. Đừng bao giờ lên án trực tiếp các bạn của chúng, nhưng hãy phân tích trên lối ứng xử, thái độ sống, những hậu quả khó lường nếu đi theo lối suy tư lý luận nào đó. Nếu chúng ta tấn công trực tiếp vào bạn bè thì con cái chúng ta sẽ bắt buộc phải đứng lên để bảo vệ bạn của chúng, trong khi đó, chúng ta lại quên rằng điều quan trọng là “hãy lý luận” với sự bình thản, theo lẽ phải. Cha mẹ cũng hãy khích lệ tinh thần phê phán nơi con cái, lắng nghe những quan sát của chúng và những lý luận hợp lý của chúng.

Các phụ huynh có quyền đặt ra những giới hạn xác định cho con cái, chẳng hạn về thời gian, nơi chốn, hoàn cảnh mà chúng được phép. Cha mẹ hãy có những lối giải quyết khác nhau và có những hoạt động thay thế: Nếu con cái gia nhập vào một nhóm ăn không ngồi rồi, các phụ huynh hãy sắp xếp để chúng theo học một khóa võ hay đại loại như thế.

Sức mạnh của gương sáng

Trong mọi trường hợp, cha mẹ hãy giúp con cái có những tình bạn thật. Đằng sau mỗi một tình bạn luôn có một cuộc gặp gỡ, mà sau cuộc gặp gỡ ấy người ta được đổi mới, không còn giống như cũ. Những cha mẹ nào có một kinh nghiệm tình bạn đẹp và thanh thản, họ sẽ biết dạy con thế nào là tình bạn chân thật trong thực tiễn. Thật đáng buồn nếu cha mẹ không bao giờ mời các người bạn của mình đến nhà, bởi họ đã đánh mất một cánh cửa sổ của cuộc sống. Và nếu thế thì làm sao họ hiểu được tình bạn mà con cái họ đang có?!!!

Tình bạn thật trao ban sức mạnh giúp ta dần thân vào một cuộc phiêu lưu, biết suy nghĩ xa hơn và rộng hơn. Trong ý nghĩa này, có lẽ tuổi vị thành niên là tuổi hạnh phúc nhất bởi nhận thức được rằng tình bạn là điều tuyệt đối quan trọng. Chính tình bạn cho các em sự trải nghiệm về sự tin tưởng, sự an toàn từ người khác, em có thể tâm sự tất cả, ngay cả những điều không tốt đẹp vì tin rằng mình sẽ được chấp nhận cách bao dung.

Vậy, cha mẹ có thể thiết lập tình bạn với con cái không?

AMORIS LAETITIA

SỐ 223 - 230

Một sự kiện đã làm cho dư luận phải bàng hoàng, sững sốt về cô bé Yao Yao 8 tuổi học sinh lớp 2 của trường tiểu học Binjiang, quận Shapingba, thành phố Bắc Kinh khi làm bài tập về nhà với yêu cầu viết ra điều ước của mình trong năm mới.

Trong bài tập của mình, cô bé Yaoyao đã vẽ một bức tranh miêu tả bàn tay to lớn của cha cô nắm lấy bàn tay bé nhỏ của cô và bên cạnh bức tranh là điều ước: “Điều ước của em trong năm mới này là cha của em cứ bị ốm mãi”.

Cô giáo chủ nhiệm Hu Chunyan đã đọc những điều ước tốt đẹp được các em bày tỏ: Có em muốn trở thành một học sinh xuất sắc; em khác là một người con ngoan của cha mẹ... Tuy nhiên, cô Hu Chunyan bị sốc thực sự với điều ước của cô bé Yao Yao: Em mong muốn cha của mình bị ốm suốt đời.

Trong khi cô giáo Hu Chunyan đã nói chuyện với mẹ Yao Yao về điều ước kỳ lạ của em, thì chính Yao Yao đã bày tỏ: Cha của Yao Yao không hề ở nhà với cô bé, trừ khi ông bị ốm.

Trường hợp của bé Yao Yao không phải hy hữu mà là thực trạng chung của các gia đình hiện nay trên toàn thế giới. Tờ báo Life Times và Công ty tư vấn thông tin Horizonkey đã tiến hành một cuộc

khảo sát qua điện thoại trên 1.425 người dân sống ở 5 thành phố lớn: Bắc Kinh, Thượng Hải, Quảng Châu, Vũ Hán và Trùng Khánh. Kết quả cho thấy ngoài thời gian ngủ, 25% trong số họ chỉ dành ít hơn 2 tiếng đồng hồ mỗi ngày cho gia đình mình. Những người có học vấn cao hơn thậm chí còn dành ít thời gian chuyện trò với gia đình hơn. Ngay cả trong hai giờ ít ỏi đó, họ cũng chỉ nói mấy câu chào hỏi và những vấn đề hàng ngày, rất ít khi có những cuộc chuyện trò thân tình. Nhiều người tham gia cuộc khảo sát cho biết khi trở nên kiệt sức vì phải vật lộn mưu sinh trong cuộc sống hàng ngày, họ quên mất mình có thể lấy lại năng lượng từ tình yêu thương của những người thân trong gia đình.

Bạn thân mến! Trong Tông huấn Amoris Laetitia, Đức Thánh Cha Phan-xi-cô nhắc nhở các gia đình, đặc biệt các đôi vợ chồng trẻ rằng: Chính tình yêu là chất keo gắn kết các gia đình và cũng là phương thuốc chữa trị và hàn gắn những khủng hoảng của đời sống hôn nhân. Thế nên nguồn lực gắn kết tình yêu của đôi bạn và mọi thành viên trong gia đình là thời gian dành cho nhau.

Đôi bạn dành thời gian cho nhau

Để có thể cùng nhau:

- ♦ Trò chuyện, hàn huyên, chia sẻ và hiểu nhau hơn;
- ♦ Diễn tả, biểu cảm tình yêu cho nhau;
- ♦ Lắng nghe nhau với độ sâu;

SỐ 223 - 230

VUI SỐNG BÊN NHAU

Bài viết: **DIỄM HƯƠNG, FMA**

- ♦ Dám dừng lại và đối diện với thực tại cuộc sống;
- ♦ Cùng lên kế hoạch và dự định cho tổ ấm tương lai.

Cha mẹ dành thời gian cho con cái

Để có thể cùng với con cái:

- ♦ Ra ngoài, mua sắm, giải trí, du lịch;
- ♦ Mừng những sự kiện quan trọng lớn nhỏ của gia đình;
- ♦ Giữ những tập quán riêng của gia đình;
- ♦ Chia sẻ công việc nhà;
- ♦ Kể cho con cái nghe những ơn lành Chúa đã ban, những điều kỳ diệu Chúa đã làm cho gia đình mình.

Chính những thời khắc sống bên nhau sẽ làm mới lại tình yêu thưở ban đầu, thăng hoa tình yêu ấy và làm cho những thói quen thường nhật đậm đầy màu sắc và hy vọng. Vì nếu không có thời gian dành cho nhau lại là yếu tố nghiêm trọng đưa đến những hiểu lầm, xích mích, tranh cãi, lạnh nhạt, và nếu như không được giải quyết kịp thời nó có thể đưa đến đổ vỡ hạnh phúc vợ chồng và gia đình sẽ tan nát.

Đức Giáo hoàng Phan-xi-cô còn xác quyết rằng: Gia đình chính là tế bào và là nền tảng của xã hội và Giáo hội. Gia đình có vai trò rất lớn trong việc hình thành và phát triển xã hội và Giáo hội. Trong khi đó, thì nhiều gia đình Kitô hữu đang phải đối diện với những cuộc khủng hoảng trầm trọng về kinh tế và nền đạo đức. Thế nên, hơn bao giờ hết, đức tin được đón nhận, được thể hiện nơi gia đình thế nào thì đức tin cũng cần phải được lớn lên để từ đó những giá trị Tin Mừng sẽ là chuẩn mực cho một gia đình bền vững và hạnh phúc.

Đời sống đức tin của gia đình được lớn lên

Khi và chỉ khi từng thành viên trong gia đình

- ♦ Lấy Lời Chúa là nguồn mạch sự sống và linh đạo cho gia đình;
- ♦ Qui tụ lại và cầu nguyện cho nhau;
- ♦ Tham gia cử hành phụng vụ và Bí tích;
- ♦ Dâng lên Chúa những thập giá riêng phải vác hàng ngày;
- ♦ Phó thác cho Chúa những lo toan trong cuộc sống;
- ♦ Xin ơn sức mạnh chữa lành các vết thương.

Bạn thân mến!

Phép lạ không chỉ xảy ra cho gia đình mới ở Cana mà vẫn còn tiếp tục diễn ra hằng ngày nơi các gia đình nếu như đức tin của chúng ta đủ mạnh.

Một ngày năm 1987, sau kỳ nghỉ, Miguel Parrondo 32 tuổi, trên chiếc xe trở về nhà đã gặp tai nạn. Trong tai nạn đó, một phụ nữ bị thiệt mạng. Miguel bị thương nặng và được đưa vào nhà thương Juan Canalejo di La Coruna với tình trạng sức khỏe rất nguy kịch và theo các bác sĩ, không có hy vọng gì có thể cứu được mạng sống của anh. Cha của Miguel, một bác sĩ da liễu khi nhìn thấy con trai và hiểu được sự sống của anh lúc này rất mong manh, ông đã xin cha tuyên úy bệnh viện ban bí tích xức dầu thánh cho anh.

Miguel nằm hôn mê suốt 15 năm trời trong phòng kính, được cha mẹ và con gái của anh luôn bên cạnh và chăm sóc chu đáo. Họ không để anh ở một mình bao giờ, dù chỉ một ngày. Đó là những năm tháng của nước mắt, kiệt sức và những thời khắc khó khăn khi các bác sĩ yêu cầu họ suy nghĩ về chọn lựa rút các dụng cụ trợ giúp sự sống và để cho Miguel có thể ra đi cách êm ái. Nhưng với niềm tin vững mạnh vào Thiên Chúa, cha của Miguel đã khẳng định rõ ràng với các bác sĩ rằng không ai có thể lấy đi sự sống của một người, trừ Đấng đã tạo nên nó. Ông không muốn sự sống của con mình bị chấm dứt và từ chối việc rút các máy trợ giúp.

Và rồi phép lạ đã xảy ra khi Miguel đã 47 tuổi, anh đã thức dậy sau con hôn mê dài 15 năm. Tỉnh lại, Miguel không hiểu điều gì. Anh mở mắt và điều anh thấy đầu tiên sau lớp kính là mẹ và con gái của anh. Miguel đã thức dậy sau giấc mơ dài 15 năm và bắt đầu một sự sống mới.

Ngày 30 tháng 6 năm 2014 Miguel đã kể lại câu chuyện của mình cho trang báo online ForumLibertas.com: Không có giải thích y khoa nào cho sự kiện này, chính niềm tin của cha tôi đã giữ lại sự sống cho tôi. Anh nói: “Nếu không phải là cha tôi thì tôi đã không có ở đây, bởi vì những người khác đã không cho tôi bất cứ cơ hội nào. Cha tôi có đức tin. Chính gia đình của tôi đã cho tôi sự sống mới.”

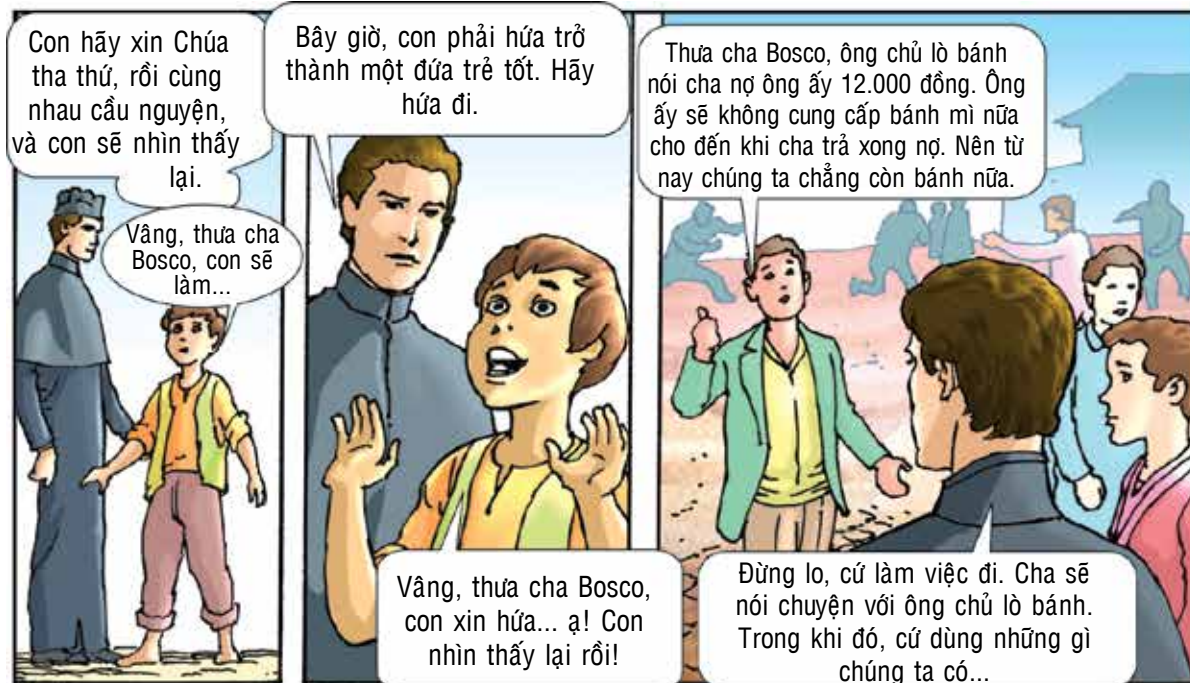
Hiện nay, Miguel đang sống hạnh phúc. Anh có nhà cửa và điều kiện kinh tế ổn định. Anh luôn biết ơn đức tin của cha mình. Anh lập đi lập lại rằng: “Chúng ta không bao giờ được mất đức tin.”

Cầu chúc bạn hãy dành thời gian thật nhiều cho gia đình và luôn nhớ rằng đời sống đức tin của bạn càng được lớn lên mỗi ngày thì đồng thời đời sống gia đình càng bền vững và hạnh phúc như lời Đức Thánh Cha Phan-xi-cô nhắn nhủ cho bạn trong Tông huấn Amoris Laetitia.

Cha Trịnh Kinh Luân (bìa trái) và cha Bùi Vũ Phong (bìa phải) cùng với 1 gia đình ở Ethiopia

ETHIOPIA, QUÊ HƯƠNG THỨ 2

Bài viết: **BÙI VŨ PHONG, SDB**

Con đã nhận nhưng không, thì hãy cho nhưng không! – Đó là câu trả lời của ba tôi đang nằm trên giường bệnh, khi tôi đến thăm và hỏi ý kiến về việc tôi muốn viết đơn xin đi truyền giáo Ad Gentes; và chỉ 5 tháng sau, Chúa đã gọi ba tôi về với Người. Đây chính là động lực giúp tôi vượt qua những do dự để quyết tâm dẫn thân truyền giáo.

Sau khi tốt nghiệp triết học tại Học viện Don Rua Đà Lạt, tôi đã viết đơn xin đi truyền giáo Ad Gentes (truyền giáo đến với muôn dân) và nhận được thư ủy nhiệm tới vùng đất Ê-thi-ô-pi-a. Tôi và một bạn học là thầy Luân đã ra đi với nhiệt huyết của người hội viên trẻ, dẫn thân với lời động viên của của cha Giu-se Tạ Đức Tuấn, cựu Ủy viên Truyền giáo Tỉnh dòng Sa-lê-diêng Việt Nam: “Sự thành công trong việc truyền giáo của anh em không phải là làm được việc này việc nọ, cũng chẳng phải là đảm nhận trách vụ này hay trách vụ khác, nhưng chính là đời sống và con tim của mình dành cho dân bản địa và dám sống chết với họ.”

Ngày 28 tháng 3 năm 2009, tôi và cha Luân lần đầu tiên đặt chân lên vùng đất truyền giáo Ê-thi-ô-pi-a, một quốc gia xa lạ, hoàn toàn khác biệt từ con người, màu da, ngôn ngữ, văn hóa... Sau này, tôi còn khám phá ra rất nhiều điều khác biệt nữa, giữa đất nước Ê-thi-ô-pi-a và thế giới bên ngoài, chẳng hạn như:

+ Hôm nay là ngày 27 tháng 4 năm 2017, tôi đang ngồi viết bài này, thì tại Ê-thi-ô-pi-a mới là ngày 12 tháng 8 năm 2009 - vì niên lịch Ê-thi-ô-pi-a có 13 tháng, mỗi tháng chỉ có 30 ngày mà thôi. Riêng tháng 13 chỉ có 5 hay 6 ngày (như kiểu năm nhuận vậy).

+ Đồng hồ của dân Ê-thi-ô-pi-a chỉ có 12 giờ mỗi ngày, và giờ thứ nhất tương đương với 7 giờ sáng Việt nam. Có một câu chuyện vui: Khi hộ trực trẻ, một em hỏi tôi: *"Thường thì mấy giờ thầy đi ngủ và mấy giờ thức giấc?"* tôi quen miệng trả lời ngay: *"Thầy đi ngủ lúc 10 giờ đêm và thức dậy lúc 5 giờ sáng"*. Các em trố mắt nhìn và chẳng hiểu gì cả. May mắn quá, một thầy đứng bên cạnh trả lời giùm tôi: *"Các thầy thường đi ngủ lúc 4 giờ và thức dậy lúc 11 giờ."* Đó là cách tính giờ của người Ê-thi-ô-pi-a.

Lòng hiếu khách là nét nổi bật nơi dân tộc Ê-thi-ô-pi-a. Họ cho rằng khách đến nhà mang theo phúc lành từ trời đến cho gia đình họ, nên họ dành những gì tốt nhất cho khách. Vì thế, khi nhận lời đến thăm gia đình nào, mình phải chuẩn bị bụng để ăn uống với họ, uống rượu và cà-phê. Nếu không ăn uống nhiệt tình, họ sẽ mặc cảm cho rằng mình chê đồ ăn của họ.

Có một kỷ niệm đẹp thời hộ trực tại một trường cấp 3: Mỗi khi đứng trông coi (hộ trực) giờ cơm trưa của các em, dù từ chối cách mấy, tôi cũng phải nếm một chút đồ ăn mà các em đem đến từ nhà, để các em vui. Có em lấy tay bốc đồ ăn đút vào miệng tôi (người Ê-thi-ô-pi-a thường ăn bốc, nhất là món ăn Injera của họ).

Một lần kia, có một học sinh vừa bóc viên kẹo ra để ăn, thì gặp tôi đi tới (*chỉ là thứ loại kẹo bốn mùa của Việt Nam mà thôi*). Em bối rối không biết phải hành xử ra sao: Nếu không mời tôi thì vô lễ quá, nhưng mời tôi thì lại tiếc viên kẹo. Lập tức em cắn đôi viên kẹo và cho vào lòng bàn tay mời tôi, em một nửa và tôi một nửa. Tôi rất cảm động mỗi khi nhớ lại hình ảnh thân thương đó.

Tôi nhận ra lòng hiếu khách của dân Ê-thi-ô-pi-a rất giống với nền văn hóa Việt Nam. Chính điều ấy đã giúp tôi vượt qua cú sốc văn hóa trong những ngày đầu đời ơn gọi truyền giáo của tôi. Một lần kia, tình cờ khi đọc Kinh thánh, tôi gặp đoạn sách bà Rút có ghi cuộc đối thoại giữa bà Rút và mẹ chồng Na-ô-mi. Bà Rút trả lời: Dân tộc của mẹ là dân tộc của con (Ruth 1:16) Nay tôi cũng nhận dân tộc Ê-thi-ô-pi-a là dân tộc của tôi. Sau 9 năm phục vụ tại đây, tôi cảm thấy trong tôi đã có một phần máu thịt của đất nước Ê-thi-ô-pi-a, và những kỷ niệm vui buồn với những con người Ê-thi-ô-pi-a. Chính họ chứ không ai khác đã từng ngày nuôi nấng và nâng đỡ tôi dần dần trưởng thành trong ơn gọi Sa-lê-diêng và ơn gọi truyền giáo Ad gentes. Miền đất Ê-thi-ô-pi-a yêu dấu đã trở thành quê hương của tôi và những con người Ê-thi-ô-pi-a đã là đồng hương của tôi.

Cha Bùi Vũ Phong và một em nhỏ người Ethiopia

tìm một HOÀNG TỬ

Ý TƯỞNG CHỦ ĐẠO:

- ✪ NHÂN ĐẠO
- ✪ THAM VỌNG
- ✪ PHỤC VỤ

"Ai muốn trở nên lớn nhất thì hãy phục vụ mọi người" - Giê-su

Ngày xưa, tại một đất nước xa xôi nọ, nhà vua đã cho ra một thông cáo sau: "Cần có một hoàng tử. Ngày mai, tất cả những ai ước muốn trở thành hoàng tử, hãy đến cung điện nhà vua". Ngày hôm ấy có rất đông các chàng trai tề tựu. Sau khi đã duyệt xét từng người ứng sinh một cách kỹ lưỡng, họ chọn ra được hai người. Đây là hai người có phẩm chất tốt nhất để có thể trở thành hoàng tử. Nhưng cuối cùng phải làm thế nào để chỉ chọn một người thôi. Người tạ đã tranh cãi lâu giờ để có thể xác định xem ai là người có phần hơn, thế nhưng giữa họ vẫn chưa đi tới một sự nhất trí. Do đó, Đức vua phải can thiệp vào để tìm ra đáp án. Đức vua yêu cầu cả hai người đến trình diện vào ngày hôm sau. Ông nói:

- *Người nào trong hai người đến được thành phố nhỏ nhất vương quốc này trước tiên thì sẽ được công nhận là hoàng tử.*

Thành phố ấy tọa lạc ở một nơi rất xa cung điện, nên cần phải đi nhiều ngày để có thể tới nơi. Hai ứng sinh vội vã lên đường. Một trong hai người bắt đầu bước đi rất nhanh, bỏ rơi người kia với một khoảng cách rất xa.

Trên đường đi, anh ta bắt gặp một người bị bọn cướp chặn đánh, cướp hết tiền bạc và bỏ người đó dở sống dở chết ở bên đường. Thấy cảnh này và suy đoán được hiện tình xảy ra, anh ta vượt qua và tiếp tục cuộc hành trình của mình. Người thứ hai tới nơi, anh dừng lại để cấp cứu cho người bị nạn. Anh vác nạn nhân trên vai và đưa đến làng gần đó một thầy thuốc để cứu chữa nạn nhân. Sau đó anh mới tiếp tục lên đường.

Sau một lúc, cũng trên đoạn đường đó có một đứa trẻ bị lạc trong rừng. Nó khóc lóc mãi. Người thứ nhất đã thấy nhưng cố tình lờ đi, vì sợ trễ hẹn. Rồi người thứ cũng tới, thấy đứa trẻ khóc, anh dỗ dành nó, cầm tay nó đi suốt cả ngày trời để giúp em tìm ba mẹ. Khi tìm thấy ba mẹ đứa trẻ, anh trao cho họ rồi lại vội vã lên đường. Nhưng anh đã mất quá nhiều thời gian nên chẳng thể nào là người đến trước được nữa. Sự việc không thể khác đi được. Do vậy, khi người thứ hai đến được thành phố nhỏ nhất của vương quốc thì người đến thứ nhất đã đến trước và đang tổ chức ăn mừng, bởi anh chắc chắn rằng mình phải là người chiến thắng.

Khi Đức vua đến nơi để công bố danh phận hoàng tử cho người chiến thắng, ông hỏi hai người:

- *Trên đường đi đến đây, có một thị trưởng cho ta biết rằng ông được một người lạ mặt cứu thoát chết. Rồi cũng có hai ông bà đến gặp ta và xin ban thưởng cho một người lạ mặt đã cứu đứa con đi lạc của họ. Ai trong hai người đã làm những điều này?*

Người đến đích cuối cùng thấy việc mình làm đã bị Đức vua biết, nên liền giơ tay lên. Lúc ấy, Đức vua mới long trọng lên tiếng công bố danh phận của vị hoàng tử, ông nói:

- *Người đã tỏ ra có được những phẩm chất hơn người để xứng đáng trở thành một hoàng tử: Đó là coi trọng việc giúp đỡ và phục vụ dân chúng hơn mọi sự khác.*

Người đến đích trước bắt đầu lên tiếng biện hộ, nhưng nhà vua nói với giọng quyền uy:

- *Người đến sau người đã tỏ ra là người đứng hàng đầu về nhân bản. Còn người, người đến trước nhưng lại như kẻ đến sau. Bởi dọc dài hành trình, người đã bỏ qua nhiều điều quan trọng. Người đã tìm kiếm quyền lực và vinh quang, chứ không vì lợi ích của dân chúng.*

thơ

BẢN TÌNH CA

Magnificat là lời con muốn viết
Với khối tình tha thiết đậm sâu
Để ngợi khen tình Chúa nhiệm mầu
Đấng đã làm biết bao điều cao cả.

Magnificat giục lòng con hối hả
Bước lên đường theo Hiến Mầu mến thương
Chẳng quản chi gian khó dặm trường
Hồn rạng rỡ, lòng luôn tin ở Chúa.

Magnificat bản tình ca muôn thuở
Hằng kết đan vạt tiếng ngợi khen
Là niềm vui của muôn kẻ mọn hèn
Vì ngời ngàng trước tình yêu sâu thẳm.

Maria! Xin dạy con chiêm ngắm
Để khắc thật sâu tình Chúa bao la
Để cả đời con là một tiếng ngợi ca
Và như Mẹ con là Magnificat.

NGUYỄN QUYÊN, FMA

KHI CHỊ KỂ CHUYỆN

Em luôn là một cô bé mê ngủ
Chị biết rõ điều đó lắm phải không?
Thế mà em lại quên cả giấc nồng
Khi chị kể chuyện, em tròn xoe mắt.

Chị kể về Chúa Giê-su thương mến
Ngài đi vào trong em những giấc mơ
Lời chị kể đẹp như những vần thơ
Tình yêu Chúa làm tim em簸 ngỡ.

Chị chính là thiên thần của em đó
Dẫn em vào tình yêu Chúa vô biên
Khi kể về Ngài, trông chị thật duyên
Chúa ở trong chị cho em hạnh phúc.

Rồi chị ơi, ngay cả khi những lúc
Em xa chị rồi, tuổi thơ đã qua
Chúa Giê-su thương mến vẫn là hoa
Trong tim em vẫn nở hồng rực rỡ.

KIM HẠNH, FMA

ĐỜI EM SẼ ĐẦY ÂU LO

Em hỡi, đời em sẽ muôn phiền,
Nếu vì anh, gửi gắm con tim.
Nhà anh gần ngã tư đông đúc,
Cửa vẫn thường hay mở bốn bên.

Nhưng trí tâm anh không ở đấy,
Bởi thường mê mãi hát ca riêng.
Anh không sao đáp đền cho được,
Nếu quả tim em gởi hảo huyền.

Giả thử bây giờ anh hứng khởi,
Đem lời thêu dệt khúc hòa duyên.
Để thể nguyện với em yêu dấu,
Tới lúc âm giai bỗng đột nhiên.
Rơi rớt vào hư không tất cả,
Quyết tâm chối bỏ, cố tình quên.
Em yêu, lượng thứ cho anh vậy.
Giao ước vào xuân muộn cả tin,
Tan tác khi đông, đành phải thế.

Không nên cứ nhớ mãi em ơi,
Nếu quả tim em trót tặng rồi.
Khi mắt em niềm vui hớn hở,
Vì tình yêu rạng rỡ lên ngôi.
Rồi cười nói rập rờn phơi phới.

Tất cả những lời em gạn hỏi,
Điều anh đáp lại đã man thay.
Đâu hề đúng thật chân nào hết,
Hãy cố quên đi đến suốt đời!

VIÊN THU

dịch thơ Tagore: *Your
days will be full of cares*

Các Thánh & Ơn Chuyển cầu

Ngọc Bích, FMA phỏng dịch

CHÂN PHƯỚC DA COSTA

TẠ ƠN

Tôi muốn dâng lời cảm tạ Chân phước Alexandrina Maria da Costa bởi ơn lành đã lãnh nhận được. Chồng tôi, sau hai lần giải phẫu về tim, lại gặp vấn đề nghiêm trọng về tiết niệu và có nguy cơ phải cắt bỏ thận. Một buổi tối nọ, trước khi đi ngủ, tôi hướng về Chân phước Alexandrina cầu nguyện thật tha thiết và sốt sắng. Trong giấc ngủ, dường như tôi nhìn thấy khuôn mặt rất tươi của vị Chân phước. Khi tỉnh dậy, tôi đã nhớ đến tấm hình và lời cầu nguyện trên đó. Tôi đã xin chồng tôi cùng cầu nguyện với tôi để anh được ơn chữa lành. Bốn tháng sau, các bác sĩ khẳng định chắc chắn rằng thận và niệu quản được chữa lành. Lần siêu âm tiếp theo, các bác sĩ cũng xác nhận như thế. Chồng tôi và gia đình tôi rất biết ơn Chân phước Alexandrina và chúng tôi cầu xin Chúa cho vị chân phước sớm được phong hiển thánh.

*Antoinette de Paul,
St. Giustina Belluno (BL)*

Tôi xin tạ ơn Chân Phước Alexandrina Maria da Costa và Chân Phước Eusebia Palombino. Tôi đã trải qua bảy tháng trong bốn bệnh viện, với các phương pháp điều trị

khác nhau về cột sống và xương hông. Chỉ trong ba tháng, tôi đã qua hai lần giải phẫu quan trọng. Ngoài ra, còn có các biến chứng nguy hiểm khác. Giờ đây, nhờ lời cầu bầu của hai vị chân phước, tôi đang được phục hồi khá tốt mặc dù tuổi đã cao. Tôi luôn tạ ơn các vị Chân phước với lòng biết ơn chân thành.

Don Dario Superina - SDB

HAI TÂN ĐẦY TỔ CHÚA

LINH MỤC R. LUNKENBEIN & SIMAO BORORO

Vào ngày 15 tháng 11 năm 2016, tại Meruri (Mato Grosso - Brazil), Cha Pier Luigi Cameroni SDB là Tổng Tỉnh viên của Gia đình Sa-lê-diêng, đặc trách các án kiện về phong thánh đã xin Đức Giám mục Giáo phận Barra Garcas (Mato Grosso - Brazil) là Đức cha Protogenes Luft, để mở án kiện cấp giáo phận về cuộc tử đạo của Cha Rodolfo Lunkenbein, SDB truyền giáo (1939-1976), và Simão Cristino Koge Kudugodu, giáo dân (Simão Bororo, 1937-1976).

Rodolfo Lunkenbein sinh ngày 01 tháng 4 năm 1939 tại Dringstadt, nước Đức. Lúc còn là

một thiếu niên, cậu đã được đọc các tạp chí Sa-lê-diêng và đã ước muốn được trở thành một nhà truyền giáo. Khi đã trở thành người Sa-lê-diêng, thầy được gửi đến Bra-xin như một nhà truyền giáo để thực thi sứ mệnh giáo dục - truyền giáo Sa-lê-diêng tại Meruri cho đến năm 1965. Thầy được thụ phong linh mục ngày 29 tháng 6 năm 1969 tại Đức, với phương châm sống: "Tôi đến để phục vụ và hiến dâng mạng sống." Trở lại Meruri, Cha Rodolfo Lunkenbein được mọi người dân làng quý mến, đặc biệt nhóm Bororo. Năm 1972, Cha Rodolfo đã tham gia vào việc thành lập Hội đồng Truyền giáo bản xứ (CIMI) và bảo vệ cho người dân bản địa. Ngày 15 tháng 7 năm 1976, cha đã bị giết chết trong khi thi hành sứ mệnh Sa-lê-diêng.

Simão Bororo, là người bạn của cha Rodolfo Lunkenbein. Anh sinh ngày 27 tháng 10 năm 1937 tại Meruri và được rửa tội vào ngày 07 tháng 11 năm đó. Là một thành viên của nhóm Bororo, anh đã cộng tác với các nhà truyền giáo Sa-lê-diêng là cha Pedro Sbardellotto và thầy Su huynh Jorge Worz Anh ở Xavantes, Santa Teresina, trong những năm 1957-1958. Từ năm 1962 đến 1964, anh tham gia vào việc xây dựng những ngôi nhà gạch đầu tiên cho các gia đình nghèo ở Bororo Meruri. Anh đã trở thành một thợ xây chuyên nghiệp và dành phần còn lại của cuộc đời mình trong việc phục vụ này. Anh đã bị thương khi bệnh viện và bảo vệ sự sống cho Cha Rodolfo Lunkenbein vào ngày 15.07.1976. Trước khi qua đời, anh đã tha thứ cho những kẻ giết hại mình.

Cronaca della Postulazione

LỜI CẦU NGUYỆN HẠNH PHÚC

Lạy Thiên Chúa, ngày sống của con chứa chan hạnh phúc bởi những ân huệ Chúa ban. Con tạ ơn Ngài:

- Vì người chồng của con đang than vãn do bữa ăn chưa sẵn sàng, bởi như thế con biết anh ấy ở nhà với con.
- Vì con gái của con đang lau bầu do đồng bát đĩa phải rửa, bởi điều này có nghĩa rằng nó đang ở nhà chứ không phải ở ngoài đường phố.
- Vì những khoản thuế con phải trả, bởi điều này có nghĩa là con còn có một công việc để kiếm sống.
- Vì những hỗn độn mà con phải dọn dẹp sau ngày lễ, bởi điều này có nghĩa là có rất nhiều bạn bè ở quanh con.
- Vì những bộ quần áo đã mặc chật, bởi điều này có nghĩa là con có đủ lương thực để hưởng dùng.
- Vì cái bóng in đậm nơi con đang làm việc, bởi điều này có nghĩa là con đang ở ngoài, làm việc dưới ánh mặt trời.
- Vì đồng cỏ cần được cắt tỉa, những cánh cửa sổ cần lau sạch, và những cái máng sỏi cần sửa chữa, bởi điều này có nghĩa là con còn có một ngôi nhà.
- Vì bãi đậu xe cách xa nhà một đoạn dài, bởi điều này có nghĩa là con có thể bước đi và cảm thấy may mắn với phương tiện công cộng.
- Vì hóa đơn tiền điện mỗi tháng phải đóng, bởi điều này có nghĩa là ánh sáng không hề thiếu trong gia đình con.
- Vì người phụ nữ ngồi ở băng ghế sau của con mỗi ngày trong nhà thờ, với giọng hát lạc điệu, bởi điều này có nghĩa là tai con vẫn có thể lắng nghe.
- Vì đồng quần áo cao chất ngất cần phải ủi, bởi điều này có nghĩa rằng con còn có áo để mặc.
- Vì sự mệt mỏi và bắp tay mỏi rã rời cuối ngày, bởi điều này có nghĩa rằng con có thể làm việc lâu dài.
- Vì tiếng đánh đồng hồ báo thức reo vang vào lúc sáng sớm, bởi điều này có nghĩa con vẫn còn sống.
- Và cuối cùng, vì lòng biết ơn này tiếp tục được ca lên mà con biết được cuộc đời con thật đáng sống và đáng trân trọng. Con tạ ơn Chúa.

BẠN TRẺ TRAO ĐỔI

ĐỨC GIÊ-SU LỊCH SỬ

Thưa cha kính mến!

Có người cho rằng thân xác phục sinh của Đức Ki-tô không phải là thân xác đã được an táng trong mồ. Cha nghĩ thế nào?

(Hoàng Hà – sinh viên ĐH KHXHNV)

Hoàng Hà thân mến!

Đó cũng là một thân xác, nhưng bây giờ đã được biến đổi trong vinh quang. Liên quan đến thân xác sống lại của Đức Ki-tô, sách giáo lý Công giáo của Hoa Kỳ dành cho người lớn trang 95 có viết rằng: “Ngài không phải là ma, vì Đức Giê-su mời gọi các tông đồ giơ tay ra chạm tới Ngài. Ngài xin một chút gì đó để ăn và các môn đệ đã đưa cho Ngài một miếng cá. Ngài cũng dành thời gian để ở lại với họ, lập lại những gì Ngài đã dạy họ trước khi ra đi chịu khổ nạn, nhưng được nhìn dưới ánh sáng phục sinh vào lúc này. Đó cũng không phải là một thân xác sống lại như trường hợp của La-da-rô, mà sau này vẫn bị chết lại”.

Sách giáo lý viết tiếp: “Thân xác sống lại của Ngài sẽ không bao giờ chết nữa. Thân xác của Đức Ki-tô đã đi vào vinh quang, không còn bị chi phối bởi không gian và thời gian. Ngài có thể hiện ra và biến mất trước mắt các tông đồ. Cửa đóng kín cũng không ngăn cản được Ngài. Đó là một thân xác thực sự, nhưng đã được tôn vinh, không còn thuộc về trần thế, nhưng thuộc về vương quốc Nước Trời. Đó là một thân xác được biến đổi trong Chúa Thánh Thần (x. 1Cr 15,42-44). Chính Chúa Thánh Thần đã ban sự sống cho thân xác nhân loại của Đức Giê-su và đưa vào cuộc sống vinh quang của Thiên Chúa”. (CCC số 648)

Thưa cha, cách đây ít năm, giới truyền thông đã đưa ra một báo cáo trong đó nói rằng người ta đã tìm thấy xương cốt của Đức Giê-su trong hầm mộ của một gia tộc ở vùng ngoại ô thành phố Giê-ru-sa-lem. Vậy cha nghĩ sao về việc này?

(Minh Thuận – công nhân KCN Biên Hòa)

Minh Thuận thân mến! Chẳng có điều đáng tin gì nơi những báo cáo đó, như đã được trình chiếu trên kênh Truyền hình Discovery năm 2007. Theo những báo cáo đó, xương cốt của

PHẦN THÂN THỂ quan trọng nhất

Khi còn là một thiếu nữ, mẹ hỏi tôi: “Đâu là phần quan trọng nhất nơi thân thể?”.

Cũng như mọi đứa bạn, tôi rất thích âm nhạc nên đã cho rằng việc NGHE là quan trọng đối với con người, và tôi không ngần ngại trả lời với mẹ: “Cái tai là phần quan trọng nhất của thân thể”.

Mẹ tôi nói: “Không đâu con gái! Một số người cho dù bị điếc, nhưng vẫn có thể sống hạnh phúc mà!”.

Sau đó ít lâu, mẹ lại hỏi tôi chính câu hỏi đó: “Đâu là phần quan trọng nhất của thân thể?”.

Lần này, tôi chắc mẩm câu trả lời của mình là đúng, nên dong dạc trả lời: “Thưa mẹ, NHÌN THẤY là một điều kỳ diệu và tối quan trọng đối với mọi người, vì thế, mắt là phần thân thể quan trọng nhất”.

Mẹ nhìn tôi và nói: “Lần này con trả lời cũng không đúng nữa rồi! Con biết đấy, rất nhiều người mù cũng đã thành công xuất sắc và có một cuộc đời hạnh phúc”.

Tôi nghĩ đây chỉ là một trò chơi thú vị giữa tôi và mẹ mà thôi. Thế nhưng cho đến một ngày thật buồn của tôi: Nội mà tôi rất yêu quý đã rời bỏ trần gian. Tôi suy sụp vì

TRAO ĐỔI BẠN TRẺ

Đức Giê-su đã được tìm thấy vào năm 1980 tại một nơi lưu giữ hài cốt, hay một nơi cất giữ những cái tiểu đựng xương cốt, trên đó “đường như có ghi khắc” hàng chữ: “Giê-su, con ông Giu-se”. Chúng ta nói rằng “đường như có ghi khắc”, vì cái tên được ghi khắc trên cái tiểu lưu trữ xương cốt thì được ghi khắc trên mặt đá và rất khó để đọc. Điều này được đặt thành vấn đề vì những hàng chữ ghi khắc trên những cái tiểu khác trong ngôi mộ lại được ghi khắc rất rõ ràng.

Nhà khảo cổ học người Do Thái điều hành cuộc khai quật này vào năm 1980 đã phủ nhận việc cho rằng đây là ngôi mộ của Đức Giê-su Na-da-rét, đồng thời nêu lên vấn nạn: Làm sao có thể kiểm chứng được hàng chữ khắc nhạ nhòa này (nếu có liên can tới tên Giê-su), vì tên Giê-su và Giu-se là những tên gọi rất phổ biến ở thế kỷ thứ nhất tại đất Pa-lét-ti-na.

Ngoài ra, việc Đức Giê-su sống lại từ cõi chết đã có một bằng chứng lịch sử mạnh mẽ như Kinh Thánh đã viết. Rồi cũng thật kỳ lạ nếu gia đình Đức Giê-su lại được chôn cất trong một ngôi mộ ở Giê-ru-sa-lem, vì họ sống ở Na-da-rét cách Giê-ru-sa-lem 70 dặm. Đây thực ra chỉ là một cố gắng yếu ớt nhằm phủ nhận niềm tin vào Đức Giê-su và sự phục sinh của Ngài.

Thưa cha, tại sao người Công giáo lại đeo thánh giá với thân thể của Đức Giê-su bị treo trên đó, thay vì đeo một cây thánh giá không mà thôi? Nếu Đức Giê-su đã sống lại, thì sao không để Đức Giê-su phục sinh trên đó?

(Kiên Hùng – sinh viên ĐH KHXHNV)

Kiên Hùng thân mến! Với mầu nhiệm Nhập thể, Con Thiên Chúa đã được sinh ra làm người. Với mầu nhiệm Khổ nạn và Tử nạn, Con Thiên Chúa đã tự hiến mình trên thánh giá để cứu độ nhân loại. Việc đeo thánh giá với thân thể của Đức Giê-su trên đó muốn khẳng định và tuyên xưng mầu nhiệm cứu độ này.

Lối đường của người Ki-tô là lối đường của việc “vác thánh giá hằng ngày để đi theo Đức Giê-su”, một lối đường của ơn cứu độ. Ngày Phục sinh nhất thiết phải có ngày thứ Sáu Tuần Thánh trước đó.

Lm. Văn Chính, SDB

đau buồn. Ngày ấy, mẹ nói với tôi: “Hôm nay là một ngày thuận tiện để con có thể hiểu được câu trả lời đúng nhất cho câu hỏi của mẹ: Phần quan trọng nhất của thân thể là đôi bờ vai”.

Quá ngạc nhiên, tôi hỏi: “Có phải vì đó là phần nâng đỡ cho đầu của người ta không, hả mẹ?”.

Mẹ trả lời: “Không chỉ thế đâu! Khi những người thân và bạn bè của con đau khổ đến rồi lẹ, họ có thể tựa đầu lên đôi bờ vai của con. Tất cả chúng ta đều cần đến một bờ vai nào đó để có thể dựa vào mà khóc trong cuộc sống”.

Lần này, tôi đã khám phá ra đâu là phần quan trọng nhất trên thân thể mình. Bởi trong lúc ấy, chính tôi đang cần có một bờ vai để tựa vào mà khóc.

Sứ điệp cho bạn

Bạn hãy luôn có sẵn một đôi bờ vai để đón nhận bạn bè và những người mà bạn yêu mến khi họ cần đến bạn. Người ta có thể quên đi điều mà bạn đã nói, quên đi những gì bạn đã làm, nhưng họ không bao giờ quên điều gì khi các bạn đón nhận sự đau

khổ của họ. Những người bạn thật giống như những vì sao: Bạn chẳng hề nhìn thấy, nhưng họ vẫn luôn có đó.

Trên hết bạn nhớ: Cần cảm nhận bàn tay của Thiên Chúa trên đôi vai của bạn, để bạn có thể trở thành bàn tay của Người trên đôi bờ vai của những người anh em ■

MÙA HÈ VUI

ĐT : 0908.943.859 (Cha Chính)
0120.839.1950 (Sơ Trâm)
Mua số lượng nhiều, sẽ có giá đặc biệt.

Địa chỉ liên hệ email:
1. truyenthongsdb@donboscoviet.net
2. srhoangocyenvn@yahoo.com

CHUYÊN ĐỀ DON BOSCO VIỆT NAM
Năm thứ IX - Tập 48 - MẠNH NHƯ CÂY ĐÀNG LỚN

Liên kết xuất bản:
BAN TRUYỀN THÔNG GIA ĐÌNH - SÁ-LÊ-ĐIÊNG DON BOSCO VIỆT NAM
54 đường số 5 - P. Linh Xuân - Q. Thủ Đức - TP. HCM - VIỆT NAM
ĐT: 0908.943.859

